

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA

Studijní program: N4101 Zemědělské inženýrství

Studijní obor: Agropodnikání

Katedra: Katedra krajinného managementu

Vedoucí katedry: doc. Ing. Pavel Ondr, CSc.

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Financování malé rodinné farmy s využitím fondových prostředků a
rozvoj agroturistiky

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Zdeněk Kučera, Ph.D.

Konzultant diplomové práce:

doc. Ing. Ladislav Skořepa, Ph.D.

Autor diplomové práce:

Bc. Irena Pilátová

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Zemědělská fakulta

Akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Irena PILÁTOVÁ**
Osobní číslo: **Z18490**
Studijní program: **N4101 Zemědělské inženýrství**
Studijní obor: **Agropodnikání**
Téma práce: **Financování malé rodinné farmy s využitím fondových prostředků a rozvoj agroturistiky**
Zadávací katedra: **Katedra krajinného managementu**

Zásady pro vypracování

TEORETICKO – METODICKÁ ANALÝZA ZÁKLADNÍHO PROBLÉMU, KTERÝ BUDE V DIPLOMOVÉ PRÁCI ŘEŠEN:

Práce bude zaměřena na analýzu konkrétní malé rodinné farmy. Ke zpracování budou stanoveny výzkumné otázky, na které budou pomocí šetření hledány odpovědi. V literární rešerši budou vysvětleny definice týkající se financování malé farmy, účtování ve zvoleném rodinném podniku a dotační tituly, které farma každoročně čerpá. Předpokladem bude stanovení variantních řešení rozvoje a volba optimální ekonomické varianty.

CÍL DIPLOMOVÉ PRÁCE:

Cílem diplomové práce je na základě deskripce, hloubkové analýzy současného stavu navrhnout možnosti dalšího rozvoje malé rodinné farmy. Cílem diplomové práce je zmapovat existující dotační tituly vhodné pro malé rodinné farmy, jejich vliv na hospodaření společnosti a způsob účtování ve zvolené jednotce.

STRUKTURA OBSAHU DIPLOMOVÉ PRÁCE:

1. Úvod.
2. Cíl práce.
3. Teoreticko-metodologická část – literární rešerše, úvod do problému, výzkumný problém, metodika práce.
4. Aplikační část, diskuze výsledků, návrhy opatření.
5. Závěr.

Rozsah pracovní zprávy: **60 stran textu**
Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- DĚRGEL, Martin, 2011 Dotace v účetnictví a daních z příjmů. Portál DAUČ.cz [online]. Praha: Wolters Kluwer, 2. září. 2011
- JAKUBÍKOVÁ, D., 2012. Marketing v cestovním ruchu Jak uspět v domácí i světové konkurenci – 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4209-0
- KOUŘILOVÁ, Jindra, Jiří PŠENČÍK a Daniel KOPTA. Dotace v zemědělství: z hlediska komplexního pohledu a s přihlédnutím k ekologickému zemědělství. Vyd. 1., 2009. ISBN 978-80-7204-637-9
- POUROVÁ, M. Agroturistika, možnosti rozvoje a perspektiva v České republice. 1. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita, 200. ISBN 80-213-0672-6.
- STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND, 2018 b: 0 nás státní zemědělský intervenční fond [online].[cit. 2018-03-11]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/o-nas>

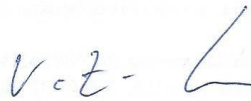
Vedoucí diplomové práce: Ing. Zdeněk Kučera, Ph.D.
Katedra krajinného managementu

Konzultant diplomové práce: doc. Ing. Ladislav Skořepa, Ph.D.
Katedra krajinného managementu

Datum zadání diplomové práce: 11. března 2019

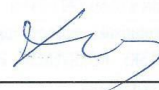
Termín odevzdání diplomové práce: 15. dubna 2020

V Českých Budějovicích dne 11. března 2019

prof. Ing. Miloslav Šoch, CSc., dr. h. c.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA ⁴³
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studená 1628, 370 05 České Budějovice
L.S.

doc. Ing. Pavel Ondr, CSc.
vedoucí katedry

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně pouze s použitím uvedených zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce.

Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích 8. 7. 2020

.....
vlastnoruční podpis

Poděkování

Děkuji především svému vedoucímu mé diplomové práce panu Ing. Zdeňkovi Kučerovi Ph.D. a panu doc. Ing. Ladislavu Skořepovi z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích za profesionální přístup, ochotu, snahu pomoci a odborný dohled při zpracování této práce. Dále mé poděkování patří rodině a přátelům, kteří mě podporovali po celou dobu mého studia. V neposlední řadě také děkuji Ireně Jurčíkové za velmi cenné rady a poskytnutí potřebných materiálu, informací, které posloužily ke zpracování této diplomové práce.

Abstrakt

Tato diplomová práce je zaměřena na zmapování způsobu financování a hospodaření rodinného podniku za pomoci finančních prostředků z fondových zdrojů a rozvoj agroturistiky v zemědělském podnik. Práce je zaměřena na zemědělskou farmu Ireny Jurčíkové, jejímž předmětem podnikání je chov masného skotu bez tržní produkce mléka.

V první teoretické části práce jsou definovány možné současné finanční podpory pro malé rodinné podniky, které jsou nadále podrobněji popsány, jejich vývoj a postup při žádání dotačních titulů. V druhé aplikační části je charakterizována malá rodinná farma, která se zaměřuje na chov skotu bez tržní produkce mléka a její hospodaření. Dále je zde popsáno zhodnocení finančních podpor, které zemědělský subjekt každoročně čerpá z Evropské unie a národních zdrojů.

Pro vypracování mé diplomové práce jsem zvolila způsob osobního dotazování, ke kterému byly využity i interní dokumenty rodinné farmy, které byly zpracovány, a na základě těchto dokumentů byla posuzována závislost farmy na přijatých finančních dotacích a další možný rozvoj v oblasti agroturistiky.

Klíčová slova

Dotace, finanční podpora, zemědělská politika, agroturistika, rodinná farma.

Abstrakt

This diploma thesis is focused on mapping the method of financing and management of a family business with the help of financial resources from fund sources and the development of agrotourism in an agricultural enterprise. The work is focused on the agricultural farm of Irena Jurčíková, whose business is the breeding of beef cattle without marketable milk production.

The first theoretical part of the thesis defines the possible current financial support for small family businesses, which are further described in more detail, their development and the procedure for applying for grant titles. The second application part characterizes a small family farm, which focuses on cattle breeding without marketable milk production and its management. It also describes the evaluation of financial support that the agricultural entity draws annually from the European Union and national resources.

For the elaboration of my diploma thesis I chose the method of personal interviewing, for which the internal documents of the family farm were used, which were processed, and on the basis of these documents the dependence of the farm on received financial subsidies and further possible development in agrotourism.

Key Words

Subsidies, financial support, agricultural policy, agrotourism, family farm.

Obsah

1	ÚVOD	1
2	CÍL PRÁCE	2
3	TEORETICKO-METODOLOGICKÁ ČÁST	3
3.1	Literární rešerše	3
3.2	Společná zemědělská politika EU (CAP) před rokem 2013	3
3.3	Financování SZP do roku 2020	6
3.4	Společná zemědělská politika EU (CAP) 2020-2027	7
3.4.1	Budoucnost rozpočtu v oblastech zemědělství	7
3.5	Politika zemědělství v ČR před vstupem do EU	8
3.6	Politika zemědělství ČR po vstupu do EU	10
3.7	Definice dotace v agrárním sektoru.....	12
3.8	Fondy a struktura dotačních zdrojů v zemědělství	13
3.8.1	Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)	13
3.8.2	Ministerstvo zemědělství ČR	14
3.9	Struktura dotací v zemědělství	15
3.9.1	Národní dotace	15
3.9.2	Registr půdy - LPIS.....	15
3.9.3	Přímé platby	16
3.9.4	Program rozvoje venkova ČR	18
3.9.5	Platba v méně příznivých oblastech (ANC/LFA)	19
3.9.6	Natura 2000	20
3.9.7	Ekologické zemědělství	21
3.9.8	Agroenvironmentální-klimatické opatření (AEKO)	21
3.9.9	Dobré životní podmínky zvířat (Welfare).....	22
3.10	Daňová evidence v zemědělském podniku a paušální výdaje.....	23
3.10.1	Daňová evidence	23
3.10.2	Paušální výdaje.....	23
3.11	Agroturistika.....	24

3.11.1	Význam agroturistiky pro zemědělského podnikatele	25
4	VÝZKUMNÝ PROBLÉM A METODIKA PRÁCE	26
4.1	Výzkumný problém	26
4.2	Metodika práce	26
5	APLIKAČNÍ ČÁST A DISKUSE VÝSLEDKŮ.....	28
5.1	Aplikační část	28
5.2	Rodinná farma Ktiš	28
5.2.1	Živočišná výroba	29
5.3	Finanční stránka farmy	30
5.3.1	Výnosy a příjmy farmy	30
5.3.2	Náklady a výdaje farmy	30
5.3.3	Stav dlouhodobého majetku k 1. 1. 2020.....	31
5.4	Souhrnný přehled poskytnutých dotačních titulů farmy	32
5.4.1	EZ – Ekologické zemědělství.....	33
5.4.2	Přechodné vnitrostátní podpory - PVP.....	34
5.4.3	Agroenvironmentální - klimatické opatření – AEKO.....	35
5.4.4	Greeing – doplňková platba k SAPS.....	36
5.4.5	Tele masného typu	37
5.4.6	Jednotná platba na plochu – SAPS.....	38
5.5	Zhodnocení příjmů podniku	39
5.6	Diskuse výsledků.....	41
5.7	Návrhy opatření	42
5.7.1	Implementace projektu	42
6	Závěr	50
	Seznam zdrojů.....	52
	Seznam použitých zkratk.....	56
	Seznam tabulek a obrázků.....	57
	Přílohy	58

1 ÚVOD

Téma diplomové práce „Financování malé rodinné farmy s využitím fondových prostředků a rozvoj agroturistiky“ jsem si vybrala z důvodu velmi blízkého vztahu k zemědělství již od dětství. V této práci bych chtěla poukázat a popsat současné financování malé rodinné farmy, jaké dotace každoročně čerpá, problematiku účtování a další možný rozvoj v oblasti agroturistiky.

Zemědělství je jedna z nejstarších lidských činností, která zajišťuje základní obživu obyvatel po celém světě. V České republice je zemědělství v současné době chápáno jako průmyslové odvětví. Každoročně ubývá zemědělské půdy pro průmyslové, dopravní a bytové zástavby. Současný trend vede k útlumu zemědělské výroby, kde dochází k zatravňování orných půd a jejich přechodu na louky, pastviny a lesy. Tato situace je ovlivněna zemědělskými dotačními programy, neboť stát nabízí větší finanční podporu na trvale travní porosty.

V dnešní moderní uspěchané době je důležité zachovat a udržet tradiční ráz zemědělské krajiny, udržení venkovského osídlení a podpořit podnikání v zemědělství. Společná zemědělská politika podporuje zemědělce pomocí finančních prostředků, bez kterých by mnoho podniků nemohlo existovat. Proto je důležité zajistit co nejlepší podmínky pro čerpání finančních podpor pro tyto podniky. Jedním z programů, který schválila Evropská komise je program pod názvem Program rozvoje venkova ČR na období 2014-2020. Tyto finanční prostředky jsou určeny na dotace v zemědělství a dělí se na 14 podopatření.

V aplikační části bude využito informací získaných z teoretických poznatků, a to na konkrétní rodinné farmě. Následně je pojednáno o dotačních titulech, které farma čerpá, účtování ve zvolené jednotce a možné rozšíření o nabídku agroturistických aktivit v podhorské oblasti.

2 CÍL PRÁCE

Cílem diplomové práce je na základě deskripce a hloubkové analýzy současného stavu navrhnout možnosti dalšího rozvoje malé rodinné farmy v oblasti agroturistiky. Dalšími kroky bude zmapování existujících dotačních titulů vhodných pro farmu, vlivu na hospodaření a způsob účtování ve zvolené jednotce.

3 TEORETICKO-METODOLOGICKÁ ČÁST

3.1 Literární rešerše

3.2 Společná zemědělská politika EU (CAP) před rokem 2013

Svoboda (2017) uvádí, že SZP patří mezi nejpropracovanější a nejdéle fungující politiku EU. Je označována jako předchůdce vnitřního trhu a v současnosti se jedná o základní prvek fungování Evropské unie. Koncem června 1960 byl Evropskou komisí předložen návrh na vytvoření SZP a po šesti měsících jednání bylo přijato rozhodnutí o vytvoření Společné zemědělské politiky v rámci EHS. Důvod pro zavedení společné politiky byla pro mnohé státy možnost snáze se realizovat a mít lepší odbyt svých produktů v zemědělském sektoru. Systém podpory pro malé, ale i velké farmáře byl velice zajímavý. Umožnil zajistit si vlastní soběstačnost v oblasti zemědělských výrobků.

Vznik společné zemědělské politiky, též pod zkratkou CAP – Common Agricultural Policy, je nejstarší politikou Evropských společenství, o kterém bylo pojednáno již v roce 1957 v Římské smlouvě, kde byly stanoveny a potvrzeny Lisabonskou smlouvou základní cíle zemědělství. Jedná se o cíle:

- zvýšení produktivity zemědělství za pomoci technického rozvoje a využití výrobních faktorů a pracovní síly
- spravedlivé zajištění životní úrovně zemědělského obyvatelstva a navyšování výdělků jednotlivých zemědělců
- dosažení rovnováhy trhu
- zajištění zásobování zemědělskými produkty
- podpora přiměřené ceny pro spotřebitele (eAgri, 2019)

Reformy CAP:

McSharryho reforma

SZP byla koncem 80. let reformována z důvodů zastaralosti některých opatření a také z důvodu světového obchodu v rámci Uruguayského kola rozhovorů GATT, které proběhly v letech 1986 až 1994. V roce 1992 byla reforma přijata s podmínkou snížit intervenční ceny, uvést půdu do klidu, zemědělskou půdu využít k jiným účelům a posílit kompenzační platby. Reformou byly ovlivněny dva sektory – pěstování obilnin a produkce hovězího masa. V této oblasti bylo nutno udělat změny, neboť náklady SZP byly v této situaci nejvyšší. (eAgri,2020)

Agenda 2000

Přes McSharryho reformu byly výdaje na SZP stále vysoké a v roce 1997 představila Komise komplexnější materiál s názvem *Agenda 2000 - Za silnější a širší Evropu*. Hlavní body reformy byly:

- snížení intervenčních cen u velmi významných komodit
- kompenzace navýšení přímých plateb
- podpora tržního chování zemědělců
- rozvoj venkova a agroenvironmentální otázky (eAgri, 2020)

Mid-term Review (tzv. Fisherova reforma)

V roce 2003 byl upraven cíl revize o zvýšení konkurenční schopnosti zemědělství uvnitř EU i mimo EU. Bylo zavrženo:

- Finanční prostředky poskytovat přímo producentovi, nikoli pouze na výrobek.

- Podpory směřovat na životní prostředí, kvalitu a bezpečnost potravin a dobré životní podmínky zvířat (welfare). (aAgri, 2020)

Okruhy reformy:

- Decoupling = oddělení plateb o přímé produkce
 - (SPS)- jednotná platba na farmu
- Cross complian = respektování požadavků na úrovni farmy

- platby na environmentální požadavky
- Modulace
 - navýšení objemu finančních prostředků na rozvoj venkova
- Finanční disciplína (degresivita)
 - lineární snižování přímých plateb nad 5 000 EUR
- Rozvoj venkova = podpora oblastí:
 - welfare, kvalita potravin, nové technologie pro zpracování potravin, podpora mladých zemědělců a poradenských služeb
- Audit farem (poradenský systém)
- EAGGF (Evropský zemědělský orientační a záruční fond pro zemědělství) rozdělen na:
 - EAGRD (přímé platby)
 - EAFRD (fond pro rozvoj venkova) (MZE, 2020)

Health Check 2008 (Kontrola funkčnosti SZP)

Členské státy EU se dohodly na úpravách stávajících mechanismů:

- zvýšení modulace (z 5% na 10%)
- progresivní modulace u podniků s platbou nad 300 000 EUR (výše 4%)
- financování modulových prostředků z EU – základní sazba 75%, příspěvky EU 90% v regionech konvergence (celá ČR mimo Prahu)
- podpora v oblasti zemědělství pro citlivé sektory do výše 3,5 %
- financování v rámci programu rozvoje venkova – programy týkající se adaptace na klimatickou změnu, obnovitelné zdroje, management vodních zdrojů, biodiverzita a změny v systému mléčných kvót

V rámci SZP byly v roce 2009 definovány nové výzvy pro zemědělství:

- změna klimatu
- řízení rizik
- biopaliva
- voda
- biologická rozmanitost (MZE, 2020)

3.3 Financování SZP do roku 2020

SZP je financovaná ze souhrnného rozpočtu EU, prostřednictvím dvou fondů:

- EZZF – Evropský záruční fond = financování přímých plateb pro zemědělce a podporu zemědělských trhů
- EAFRD – Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova = peněžní prostředky k programům rozvoje venkova

Víceleté finanční rámce byly odsouhlaseny Evropským parlamentem na období 2014-2020, dne 19. listopadu 2013. (Svoboda, 2017)

Financování SZP se dosud řídilo Nařízením EU č.1306/2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky. Toto nařízení bylo následně zrušeno a nahrazeno dosud návrhem nového víceletého Nařízení EU pro rok 2021-2027, kde bude stanoven nový rozpočtový rámec. (MZE, 2020)

Tabulka 1: Rozpočet SZP na rok 2020

	Ceny, mld. EUR
Pilíř I – přímé platby a tržní výdaje	317,2
Pilíř II – rozvoj venkova	101,2
Celkem pilíř I a II	418,4
Bezpečnost potravin	2,5
Nejchudší osoby	2,8
Rezerva (krize zemědělství)	3,9
Evropský fond - globalizace	do 2,8
Výzkum a inovace bezpečnost potravin, udržitelné hospodářství a biohospodářství	5,1
Prostředky celkem	do 17,1
Navrhovaná částka na období 2014-2020	do 435,5

Zdroj: Sdělení komise „Rozpočet – Evropa 2020“ – (KOM (2011) 500 v konečném znění, část II.

3.4 Společná zemědělská politika EU (CAP) 2020-2027

Evropská komise 1. června 2018 navrhla nový model jak modernizovat CAP, kde se zaměří na zajištění vysoce kvalitních potravin a ponechá integrovaný jednotný trh se zemědělským zbožím v EU. Modernizace se bude týkat těchto bodů.

- větší důraz na životní prostředí
- podpora a udržitelnost zemědělského odvětví
- podpora rozvoje venkova (SZP, 2020)

Nová modernizovaná společná zemědělská politika bude disponovat nižším rozpočtem než v roce 2020. Z částky 435 miliard EUR bude rozpočet ve výši 365 miliard EUR. (SZP, 2020)

Tabulka 2: Rozpočet SZP pro rok 2021-2027

	Ceny v mld. EUR
Pilíř I (EZZF)	286 195
přímé platby (včetně POSEI)	267 485
	19 870
společná organizace trhů	- 1 160
úcelově vázané příjmy	
Pilíř II (EZFRV)	78 811
SZP (celkem)	365 006

Zdroj: Víceletý finanční rámec SZP 2021-2027 „European Commission“

3.4.1 Budoucnost rozpočtu v oblastech zemědělství

- Lepší součinnost mezi SZP a politikou soudržnosti EU. Cílem budou investice do ochrany přírody a biologické rozmanitosti. V souladu s Pařížskou dohodou o udržitelném rozvoji OSN, je cílem vynaložit tímto směrem 25 % výdajů EU ze všech programů
- **Horizont Evropa** – podpoří výzkum a inovace v odvětví potravin, zemědělství a rozvoje venkova částkou 10 miliard EUR

- **LIFE** (program pro životní prostředí a opatření v oblasti klimatu) podpoří účinné a čisté energie
- **Kosmický program** (satelity Copernicus a Galileo) budou monitorovat zemědělskou půdu EU a výstupy zasílat zemědělcům, kteří je mohou využít např. pro užití hnojiva na polích. Půda a ovzduší tak nebudou zbytečně zatížené (SZP, 2020)

3.5 Politika zemědělství v ČR před vstupem do EU

Koncem roku 1989 neexistoval v Československu soukromý sektor. Dvě třetiny zemědělské půdy obhospodařovala Jednotná zemědělská družstva a jedna třetina patřila tehdejším Státním statkům. Na počátku 90. let bylo úkolem zemědělské politiky obnovit vlastnická práva k zemědělským majetkům a půdě. V rámci těchto snah proběhla v České republice tzv. privatizace, která znamenala navrácení neboli převod veřejného majetku do soukromého vlastnictví. Úkolem zemědělské politiky bylo provést změnu v zemědělské výrobě a cílem bylo provést změnu v podmínkách liberalizace světového agrárního trhu. (Fojtíková, 2008)

Dále Fojtíková (2008) dělí zemědělství do třech vývojových etap:

- První etapa po roce 1989 vedla k přizpůsobování zemědělství novým legislativním normám
- Druhou etapu lze chápat jako období stabilizace a období kladného obratu
- Třetí etapu lze chápat jako stagnaci a pokles

První vývojová etapa proběhla v období 1990-1993, ve které došlo k radikálnímu poklesu hrubé zemědělské produkce až o 23%. Stavby hospodářských zvířat se snížily, obzvláště u skotu. Dále došlo k poklesu výměry zemědělských plodin, snížení spotřeby průmyslových hnojiv a nezaměstnanost v zemědělství se zvýšila téměř o polovinu. Hospodářské výsledky se prohlubovaly a zhoršovaly. Ke změnám došlo po zavedení nových legislativních norem upravujících průběh privatizace, restituce, přeměnu zemědělských družstev a možnost vytvoření nově začínajících hospodářských podnikatelů a obchodních společností. Podíl zemědělských družstev na zemědělské půdě klesl o 61,4 % a v roce 1989 až o 49,4%.

V druhé etapě zemědělská produkce stoupala, stav hospodářských zvířat se zvyšoval, došlo k ustálení hektarové výnosnosti obilovin, olejnin, úbytek pracovních sil v zemědělství klesal a stabilizovala se podnikatelská struktura.

Po roce 1995 v rámci třetí etapy došlo opět k poklesu hrubé zemědělské produkce, pokles skotu se zrychlil, zemědělské podniky začaly být ztrátové a zvýšil se úbytek pracovních sil a to mělo za následek prohlubování mzdových nerovností. Obchodní společnosti v podnikatelské sféře vzrostly a to na úkor zemědělských společenství. (Fojtíková, 2008)

Charakteristické vlastnosti zemědělského sektoru v ČR před vstupem do EU:

- vysoký podíl pronajaté půdy (92%, a v EU 40 %),
- převyšující postavení právnických osob, tj. družstev a společností (75 % obhospodařované zemědělské půdy),
- dvojitá podniková struktura (5 % největších podniků obhospodařovalo přes 75 % zemědělské půdy),
- „třígenerační“ zadluženost podniků a nedostatek vlastního kapitálu,
- vyhranění výkonnosti podniků,
- v porovnání s EU-15 v průměru nízká technická účinnost výrobních faktorů projevující se například nižšími hektarovými výnosy, vysoká spotřeba krmných směsí na jednotku přírůstku, značnou potřebou ploch na jednotku zvířat či produkce apod.,
- nízké ceny u některých komodit v porovnání se EU, například 10-15 krát nižší cena půdy, 4-5 krát nižší cena práce
- v ČR mimořádně vysoký podíl orné půdy (72%) a umístění zhruba 50% chovu skotu v lepších přírodních podmínkách (Fojtíková, 2008)

Před vstupem do EU byl navržen program SAPARD, který byl nástrojem finanční pomoci českému zemědělství. Program byl navržen pro 10 kandidátských zemí EU a jeho účelem bylo napomáhat sousedním zemím při řešení jednotlivých úkolů vztahujících se ke společné zemědělské politice (CAP), strukturálním změnám v jednotlivých zemědělských sektorech a na venkově. Možnost využití programu SAPARD měly země od roku 2000 do konkrétního data vstupu do EU, tedy do roku 2004. V roce 2005 bylo podle informací SZIF proplaceno 1 525 projektů ve výši 3

475 035 582 Kč, z této částky je 2 849 826 385 Kč z prostředků Evropské unie. (Antoušková, 2005)

3.6 Politika zemědělství ČR po vstupu do EU

Česká republika se stala členským státem EU 1. května 2004 a vstup do evropské unie přinesl změny v celém agrárním sektoru. Novodobé zemědělské hospodaření v EU se řídí pravidly Společné zemědělské politiky (SZP), která byla přijata na summitu EU v roce 2003. Po vstupu do EU vláda vypracovala novou Koncepti agrární politiky ČR, která je rozdělena do čtyř částí:

- Základní strategie a vize pro zemědělství ČR
- Agrární politika zemědělství ČR
- Koncepte zemědělské politiky ČR
- Dopady Koncepte zemědělské politiky a struktura agrárního odvětví

Strategie informuje o zemědělství jako celku, která se věnuje zvyšování konkurenceschopnosti, modernizaci zemědělství, struktury potravinářského průmyslu v rámci jednotného trhu EU, dodržování životního prostředí a sociálního standardu. Důraz je kladen na zachování a zlepšení vzhledu kulturní krajiny, systémové změny, snižování biologické rozmanitosti, změny v potravinářském průmyslu a propojení zemědělství s rozvojem venkova. (Fojtíková, 2008)

Průměrné roční rozpočtové výdaje na podporu agrárního sektoru se v období 2004-09 proti předvstupnímu období 2001-03 zvýšily z 20,34 mld. Kč na 35,22 mld. Kč, tj. o více než 73 % (reálně o zhruba 55 %). Roční podpory samotnému zemědělství se přitom zvýšily více než dvojnásobně (reálně o zhruba 80 %). Nejsou přitom uvažovány podpory ze strany spotřebitelů v důsledku ochrany domácího trhu, které podle výpočtů Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) do roku 2003 činily téměř totéž co rozpočtové výdaje. Po vstupu do EU se postupně jejich výše i podíl snižuje. Od roku 2007 přitom výdaje z rozpočtu EU převyšují výdaje z národních zdrojů. Výdaje politiky ve prospěch soukromé sféry nutno chápat jako platby za veřejné zboží a služby poskytované zemědělstvím a v tomto smyslu tvoří součást celkových výkonů (tj. včetně nekomoditních výstupů) sektoru.

Po vstupu se výrazně zvýšily podpory v rámci obou pilířů SZP, zejména u Pilíře II SZP (o více než 105 %). Podpory Pilíře I (včetně různých kompenzačních plateb) se zvýšily o více než 74 % a jejich podíl je v obou sledovaných obdobích na celkových podporách stále dominantní (téměř 60%). V rámci tohoto pilíře také došlo k radikálnímu přesunu od plateb vázaných na produkci k platbám od produkce odděleným, čímž se posílila orientace zemědělců na podmínky trhu. Podmínky cross compliance (kontrola podmíněnosti) pro poskytování přímých plateb na druhou stranu vedly ke zlepšování vztahu zemědělství k životnímu prostředí, pohodě zvířat a bezpečnosti potravin. Naprostá většina podpor, navíc s rostoucí dynamikou v čase, byla investována do zlepšení ekonomiky zemědělských podniků (z 52,7 % v období 2001-03 na 63,6 % v období 2004-09). Pokles podílu podpor na modernizaci a restrukturalizaci byl vyvážen zvýšením podílu výdajů na zlepšení vztahu zemědělství k životnímu prostředí. Relativně vysoký podíl výdajů na tzv. ostatní cíle v předvstupním období byl zapříčiněn tehdy uplatňovanými 15 podporami na produkci bionafty. Podíl podpor ve prospěch rozvoje venkova (mimo sektoru zemědělství) v rámci ostatních cílů zůstává marginální. Naprostá většina podpor po roce 2004 (92 %) byla alokována do zemědělského sektoru (včetně podpor tzv. obecných služeb, tj. výzkumu, poradenství, vzdělávání, propagace atd.). V období 2004-09 tak na 1 ha z. p. připadalo v ročním průměru přes 9 200 Kč veškerých podpor, resp. na jednoho pracovníka v zemědělství kolem 230 tis. Kč podpor. V roce 2013 došlo k vyrovnání procentické úrovně přímých plateb EU (v rámci Pilíře I) mezi zeměmi EU 10 a EU 15. Výdaje v rámci Pilíře II jsou v rámci pravidel SZP spolufinancovány zeměmi EU a jejich výše je výrazně závislá na jejich alokaci do zlepšování životního prostředí a rozvoje venkova a na jejich ekonomické vyspělosti a odtud i úrovni ocenění nekomoditních výstupů zemědělství. (MZE, 2020)

Podpory pro zemědělce

Vláda ČR v souvislosti se vstupem do EU schválila několik strategických dokumentů týkajících se zemědělství i souvisejících oblastí. Jednalo se o koncepci agrární politiky ČR pro období 2004–2013 (z roku 2004), koncepci vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství do roku 2010 či koncepci potravinářství ČR pro období 2004–2013 (z roku 2006). Na základě legislativy EU byl v roce 2008 aktualizován (do roku 2013) také Národní lesnický program z roku 2003.

Pro zprostředkovávání finanční podpory nejen z národních zdrojů, ale také z EU, byl zřízen a akreditován jakožto platební agentura Státní zemědělský intervenční fond (SZIF). Do roku 2007 sloužil v oblasti evropských dotací převážně k administraci plateb pocházejících z Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (European Agricultural Guidance and Guarantee Fund; EAGGF), včetně takových dotačních programů jako HRDP a OP RVMZ.

Od roku 2007, kdy EU otevřela nové sedmileté finanční období, došlo k rozdělení fondu EAGGF na Evropský zemědělský záruční fond (EAGF) poskytující především přímé platby a dotace v rámci Společné organizace trhu (SOT) a Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD). Cíle rozvoje venkova ČR pro období 2007–2013 (v souladu se strategickými směry formulovanými v nařízení Rady (ES) č. 1698/2005) jsou obsaženy v Národním strategickém plánu rozvoje venkova na období 2007-2013, který vláda schválila v roce 2006. V roce 2010 byl tento strategický plán aktualizován v souladu s novými cíli, které formulovala střednědobá revize SZP Health Check. V roce 2007 Evropská komise notifikovala český program rozvoje venkova pro období 2007–2013, který sloužil jako programový dokument k čerpání finančních prostředků z fondu EAFRD. Aktualizován byl dvakrát, v roce 2008 a 2010. SZIF od roku 2007 administruje také platby z nově vytvořeného Evropského rybářského fondu (EFF).

Přímé platby jsou pro období 2015 – 2020 zaměřeny především na šetrný přístup k životnímu prostředí pomocí režimu Greening, generační obměnu na venkově prostřednictvím podpor pro mladé zemědělce a na podporu odvětví nebo regionů, které čelí určitým obtížím či jsou velmi důležité z hospodářského, sociálního nebo environmentálního hlediska. Základními podmínkami pro získání dotace je, aby byl žadatel zemědělským podnikatelem, aktivním zemědělcem a obhospodařoval zemědělskou půdu, která je na něho evidovaná v registru zemědělské půdy LPIS podle užívatelských vztahů. (SZIF, 2020)

3.7 Definice dotace v agrárním sektoru

V odborné literatuře lze najít mnoho různých definic pojmu dotace. Např. Novotníková (2005) uvádí, že dotací se rozumějí peněžní prostředky, kam patří finance ze státního rozpočtu nebo Národního fondu poskytnuté fyzickým nebo

právníckým osobám pro daný účel. Dotace jsou nenávratné financování určitého programu, projektu nebo činnosti, které je přiznáno uchazeči po splnění předem stanovených podmínek. Jinak pak dotaci chápe Děrgel (2011), který tvrdí že se jedná o peněžitý dar, nebo daru podobnou hotovostní částku ze strany veřejného sektoru jinému subjektu“ v zájmu podpory jeho činnosti, případně snížení ceny určitého statku, jehož poskytování je ve „veřejném zájmu“.

Svatoš (1999) uvádí, že dotace jsou jako ocenění veřejného sektoru, načež ovlivňují ceny výrobků, služeb a ceny výrobních faktorů.

V zemích Evropské unie se zemědělství rozlišuje na faktory:

- strukturálními
- finančními charakteristikami
- dotacemi na farmách
- produkční orientací

3.8 Fondy a struktura dotačních zdrojů v zemědělství

Fondy EU obsahují mnoho nástrojů, které podporují rozvoj regionů s důrazem na snížení sociálních a ekonomických rozdílů. ČR čerpá prostředky z evropských fondů od svého vstupu do EU v roce 2004. Dotační zdroje lze v ČR rozdělit na dvě skupiny:

- Evropské dotační programy (částečně kofinancované z ČR)
- Národní dotační programy (hrazeny ze státního rozpočtu)

Dotační programy z evropské unie spolu s národními doplňkovými platbami vyplácí a administruje Státní zemědělský intervenční fond. Mezi státní fond patří i Ministerstvo zemědělství. (MZE, 2020)

3.8.1 Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)

SZIF je právníckou osobou, akreditovanou platební agenturou se sídlem v Praze. Je zprostředkovatelem finančních podpor z EU a národních zdrojů v rámci SZP. Na základě ustanovení § 2d zákona č. 252/1997 Sb. o zemědělství, ve znění

pozdějších předpisů, je fond pověřen vykonávat pro Ministerstvo zemědělství administraci a žádosti o dotace, které jsou financovány z národních zdrojů. Rozhoduje o poskytnutí dotací, kde administruje platby z Evropského zemědělského záručního fondu (EAGF) v rámci SOT a platby z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) (SZIF, 2020)

Státní zemědělský a intervenční fond zajišťuje následující oblasti:

- *Přímé platby*
- *Národní dotace*
- *Program rozvoje venkova 2007-2013/ 2014-2020*
- *Operační program Rybářství 2007-2013/2014-2020*
- *Společná organizace trhu (SOT)*
 - *rostlinné komodity*
 - *živočišné komodity*
 - *dovozní a vývozní licence, záruky*
- *Celostátní síť pro venkov*
- *LPIS*
- *Značky kvalitních potravin (SZIF, 2020)*

3.8.2 Ministerstvo zemědělství ČR

Podle zákona č. 2/1969 Sb. je ministerstvo zemědělství ústředním orgánem státní správy pro zemědělství, potravinářský průmysl, vodní hospodářství, myslivost, rybářství a správu lesů ČR. Úzce spolupracuje se Státním zemědělským intervenčním fondem, pomocí kterého provádí opatření společných trhů EU. Zajišťuje podporu v rámci přímých plateb, národních doplňkových plateb k přímým podporám a programu rozvoje venkova. Spolupracuje s výzkumnými ústavy, nevládními agrárními organizacemi, spolky a společnostmi. Spravuje oblast působnosti, která zahrnuje vodní hospodářství, rybářství, myslivost, potravinářský průmysl, veterinární péči, rostlinolékařskou péči, péči o potravinách, péči o ochranu zvířat proti týrání a ochranu práv k novým odrudám rostlin a plemenům zvířat. (MZE, 2020)

3.9 Struktura dotací v zemědělství

3.9.1 Národní dotace

Národní dotace jsou financovány z národních zdrojů České republiky prostřednictvím cílených programů. Přispívají ke stabilizaci zemědělství a podílí se na rozvoji venkovského prostoru. Prostřednictvím těchto programů nelze jednoznačně ovlivnit výsledky hospodaření a zisk jednotlivých komodit. Do této kategorie se rovněž řadí podpora včelařství a zlepšování podmínek hospodářských zvířat. (MZE, 2020)

Nejvýznamnější programy Národních dotací:

- Nákup plemenných zvířat, šlechtění hospodářských zvířat a podpora ozdravování polních plodin
- Poradenství v živočišné a rostlinné výrobě
- Podpora kulturního dědictví venkova, rybníkářství a mimoprodukční funkce rybníků
- Provoz potravinových bank
- Účast producentů v režimu jakosti mléka
- Nadstandardní pohoda zvířat
- Zpracování zemědělských produktů
- Zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu (SZIF,2020)

3.9.2 Registr půdy - LPIS

Veřejný registr půdy (Land Parcel Identification Systém) jehož hlavním účelem je identifikace zemědělských pozemků a slouží jako databáze k ověřování údajů zmíněným v žádosti o dotaci, které jsou vázány na zemědělskou půdu.

- LPIS eviduje půdu na základě uživatelských vztahů (evidence zvířat, půdy) data jsou zobrazovány pomocí digitálních ortofot
- Správcem LPIS je MZ a aktualizace provádí SZIF

- Kontrolním místem a provedení změn mají v kompetenci Oddělení příjmů žádostí a LPIS (SZIF, 2020)

3.9.3 Přímé platby

Z dotací v zemědělství zaujímají přímé platby největší podíl vyplácených finančních prostředků a jejich poskytování probíhá dle pravidel Společné zemědělské politiky EU. V období 2015-2020 se platby zaměřují především na podporu životního prostředí Greening, podporou pro mladé zemědělce a podporu regionů, které čelí obtížím z hospodářského, sociálního či environmentálního hlediska. Zemědělství podnikatelé žádají o dotaci v rámci Jednotné žádosti. (SZIF, 2020)

(SZIF, 2020) v rámci přímých plateb se poskytuje dotace na opatření:

- **JEDNOTNÁ PLATBA NA PLOCHU (SAPS)**
- **PLATBA PRO MALÉ ZEMĚDĚLCE**
- **GREENING**
- **DOBROVOLNÁ PODPORA VÁZANÁ NA PRODUKCI**
 - *podpora na produkci brambor určených pro výrobu škrobu*
 - *podpora na produkci konzumních brambor*
 - *podpora na produkci chmele*
 - *podpora na produkci ovocných druhů s velmi vysokou pracností*
 - *podpora na produkci ovocných druhů s vysokou pracností*
 - *podpora na produkci zeleninových druhů s vysokou pracností*
 - *podpora na produkci cukrové řepy*
 - *podpora na produkci bílkovinných plodin*
 - *podpora na chov telete masného typu*
 - *podpora na chov krávy chované v systému chovu s tržní produkcí mléka*
 - *podpora na chov bahnice nebo na chov kozy*
- **PŘECHODNÉ VNITROSTÁTNÍ PODPORY**

3.9.3.1 SAPS – Jednotná platba na plochu

Jednotná platba na plochu (SAPS = z angličtiny Single Area Payment Scheme) je zaměřena na podporu pro zemědělce, kteří obhospodařují minimálně 1 hektar zemědělské půdy. Žadatel získá dotaci na zemědělskou půdu s kulturou (standardní orná půda, úhor, travní porost, trvalý travní porost, vinice, chmelnice, sad, školka rychle rostoucí dřeviny) popřípadě jiná další kultura oprávněna získat dotaci. SAPS tvoří 55% částky určené pro přímé platby a je významnou složkou přímých plateb z rozpočtu EU. (SZIF, 2020)

3.9.3.2 Greening (ozelenění)

Finanční prostředky pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí. Žadatel je povinen dodržovat na všech svých pozemcích zemědělské půdy postupy příznivé pro klima a životní prostředí, za které obdrží „příplatek“ k platbě SAPS. Při nedodržení stanovených podmínek je žadateli platba krácena v závislosti na počtu nedodržovaných postupů. Podmínky příznivé pro klima a životní prostředí:

- Diverzifikace plodin
- Udržení úrovně stávajících trvalých travních porostů
- Vymezení plochy v ekologickém zájmu (SZIF, 2020)

3.9.3.3 Podpora vázaná na produkci (VCS)

Cílem finanční podpory je podpořit chovatele a pěstitele citlivých komodit, které jsou z hlediska České republiky významné. Jedná se například o podporu masných telat, která se narodila na hospodářství žadatele. Podnikatel musí splňovat podmínky, ve kterých uvádí (seznam telat masného typu, identifikační čísla telat, identifikační čísla matek s vyznačením v systému chovu z hlediska tržní produkce mléka, označení otce v z registru plemeníků a výpočet VDJ). Podmínka odchovu telete musí být matka telete bez tržní produkce mléka. (SZIF, 2020)

3.9.3.4 PVP – přechodné vnitrostátní podpory

Ministerstva zemědělství poskytuje přechodné vnitrostátní podpory (dříve Top-Up) jako doplňkovou platbou poskytovanou k Jednotné platbě na plochu (SAPS). Dotace slouží k dorovnání podpory vybraných komodit, které byly

v jednotné platbě na plochu znevýhodněny. Finanční podpora je poskytnuta na chov krav bez tržní produkce mléka, chov ovcí koz a na platby chmele, brambor za účelem výroby škrobu, pro přežvýkavce. (MZE, 2020)

3.9.4 Program rozvoje venkova ČR

Cílem programu je udržení ekosystémů, které jsou závislé na zemědělské produkci, na stálé úrovni. Prioritou je poskytování finančních prostředků pro zvýšení konkurenceschopnosti, zdokonalování zemědělských podniků, podpora vstupu mladých lidí do zemědělství a podpora krajinné infrastruktury. Součástí programu je podpora rozvoje venkova pomocí diverzifikace ekonomických aktivit, vytváření nových pracovních míst a zvyšování hospodářského rozvoje.

Česká republika pro české zemědělství v období 2014-2020 získala téměř 97 miliard Kč, kde 63 miliard bylo z rozpočtu EU a 34 miliard z rozpočtu České republiky. V rámci PRV lze žádat o finanční podpory na neprojektová a projektová opatření. U projektových opatření žadatel žádá prostřednictvím formuláře Jednotné žádosti a pro žadatele je důležité sledovat harmonogram jednotlivých výzev Programu rozvoje venkova. (SZIF, 2020)

PRV 2014-2020

Zaměřeno na opatření:

- M01 Předávání znalostí a informační akce
- M02 Poradenské, řídicí a pomocné služby pro zemědělství
- M04 Investice do zemědělských podniků, zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh, pozemkové úpravy a investice do lesnické infrastruktury přispívající k dosažení konkurenceschopnosti
- M06 Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti
- M08 Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů
- M10 Agroenvironmentálně-klimatické opatření (AEKO)
- M11 Ekologické zemědělství (EZ)
- M12 Platby v rámci sítě Natura 2000 a podle rámcové směrnice o vodě
- M13 Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními (LFA)
- M14 Dobré životní podmínky zvířat
- M15 Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů

- M16 Spolupráce nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě M19 Podpora místního rozvoje na základě iniciativy LEADER (komunitně vedený místní rozvoj) (SZIF, 2020)

3.9.5 Platba v méně příznivých oblastech (ANC/LFA)

V roce 2018 z Nařízení vlády č. 72/2015 Sb., ve znění pozdějších právních předpisů vznikla nová podpora v rámci dotačního titulu LFA. Jedná se o jedno z opatření zahrnutých do Programu rozvoje venkova. Původní plochy LFA, byly nahrazena dvěma samotnými typy:

- ANC (Areas with Natural Constraints) – platba na horské oblasti a jiné s přírodními zvláštními omezeními
- PPO – platba pro přechodné podporované oblasti s přírodními omezeními

ANC jsou platby pro zemědělce, kteří využívají zemědělskou půdu a přispívají k zachování venkovské krajiny s podporou udržitelných systémů zemědělského hospodaření. Zemědělci hospodaří v méně příznivých oblastech a dosahují nižších ekonomických výsledků než zemědělci v příznivějších oblastech. Smyslem ANC je náhrada nákladů ušlých z příjmů z omezené zemědělské produkce. Zemědělský podnikatel je žadatelem a zároveň aktivní zemědělec, který hospodaří na minimální výměře 1 ha zemědělské půdy registrovaným v LPIS. Podnikatel žádá o dotace na převažující rostlinnou výrobu nebo živočišnou výrobu. (MZE, 2020)

ANC se dělí na tři typy znevýhodněných oblastí:

Horské méně příznivé oblasti s kulturou (s označením H1-H5)

- orná půda, trvalý travní porost a trvalá kultura

Ostatní méně příznivé oblasti (s označením O, O1 a O3)

- trvalý travní porost a travní porost na orné půdě

Oblasti postižené specifickými podmínkami (s označením S)

- trvalá kultura, trvalý travní porost a orná půda orná půda (SZIF, 2020)

Tabulka 3: Sazby v oblastech ANC

Typ ANC		Živočišná výroba (EUR/ha/rok)	Rostlinná výroba (EUR/ha/rok)
Horské ANC	H1	219	93
	H2	206	87
	H3	176	74
	H4	145	61
	H5	132	56
Ostatní ANC	O1	124	53
	O2	98	41
	O3	73	31
Specifické ANC	S	67	28

Zdroj: Jednotná žádost 2018/aktuality

3.9.6 Natura 2000

Natura 2000 je systém opatření PRV chránící území, kde se vyskytují jednotlivé druhy živočichů, přírodní biotopy rostliny, které jsou nejvíce ohroženy svým výskytem v dané lokalitě. Žadatelem je zemědělský podnikatel podle §2e až 2h o zemědělství a musí dodržovat podmínky cross compliance. Zájemce o dotaci má na sebe evidovanou zemědělskou půdu v oblastech Natura 2000 s výměrou minimálně 1 hektar a kulturou T – trvalý travní porost. Zvláštní podmínkou je dodržování maximálního povoleného množství dusíku na pasených loukách. V Podopatření 12.1 jsou poskytovány kompenzační platby pro zemědělské oblasti Natura 2000 na plochy, jejichž management bývá ztížen přírodními podmínkami (reliéf terénu atd.) kde na těchto plochách je zvýšené riziko opuštění a následné degradace. Platba Natura 2000 je tvořena třemi typy území:

- Ptačí oblast (PO)
- Evropsky významná lokalita (EVL)
- Ostatní území CHKO SZIF (MZE, 2020)

3.9.7 Ekologické zemědělství

Ekologické zemědělství je moderním pojetím zemědělské výroby, jehož smyslem je produkce zdravých a kvalitních produktů pomocí trvale udržitelného způsobu hospodaření. Ekologické zemědělství svým přístupem zajišťuje standardní životní podmínky chovaných zvířat, např. venkovní výběhy s dostatkem prostoru, využívá obnovitelné zdroje. Ekologické zemědělství napomáhá k udržení tradičního charakteru krajiny a zachovává atraktivitu i v oblasti cestovního ruchu. Výsledkem EZ jsou produkty neboli biopotraviny, které nesmí obsahovat cizorodé látky, jako jsou hormony, léčiva, a pesticidy.

Cílem dotačního programu je udržení a zlepšení dlouhodobé úrodnosti půdy. Ministerstvo zemědělství podporuje EZ pomocí národních dotací Programu rozvoje venkova. Dodržování pravidel a kontrolu provádí kontrolní organizace např. ABCERT, KEZ a BIOKONT. Tyto organizace vydávají certifikáty o původu výrobků. (MZE, 2020)

3.9.8 Agroenvironmentální-klimatické opatření (AEKO)

Dotace AEKO jsou součástí Programu rozvoje venkova 2014-2020. Cílem opatření je podpořit udržitelný způsob využití zemědělské půdy, zlepšení životního prostředí, ochranu krajiny a jejich vlastností. Mezi opatření AEKO patří podpora zachování obhospodařovaných území s vysokou přírodní hodnotou, vysokým výskytem přírodních zdrojů, biologická rozmanitost a údržba krajiny.

Podmínkou pro poskytování plateb v rámci AEKO je uzavření pětiletého závazku a součástí tohoto závazku je každoroční podávání žádosti o poskytnutí finančních prostředků. Žadatelem je subjekt obhospodařující půdu evidovanou v LPIS. Vstupem do závazku se podnikatel zavazuje po celou dobu trvání závazku hospodařit za stanovených podmínek na celé své výměře zemědělské půdy, se kterou do závazku vstoupil v souladu s podmínkami kontroly podmíněnosti a jinými podmínkami platnými evropskou a národní legislativou. (MZE, 2020)

Urban (2005) AEKO dělí do skupin:

- 1) Ekologické zemědělství
- 2) Ošetřování travních porostů

- louky
- mezofilní a vlhkomilné louky
- horské a suchomilné louky
- rašelinové louky
- ptačí lokalita- hnízdiště bahňáků
- ptačí lokalita – hnízdiště chřástala polního
- pastviny
- stepní trávníky a vřesoviště

3) Opatření péče o krajinu

- zatravňování orné půdy
- pěstování meziplodin
- biopásy

4) Osevní postup v ochranných zónách jeskyní (Moravský kras)

V průběhu plánovacího období 2014-2020 bylo toto částečné opatření upraveno. Podopatření ekologické zemědělství bylo řešeno samostatným opatřením, některá opatření byla nahrazena a doplněna. Bylo zde například zařazeno nové opatření na ochranu čejky chocholaté podpora integrované produkce rostlinné výroby.

3.9.9 Dobré životní podmínky zvířat (Welfare)

Welfare v překladu znamená dobrá životní pohoda nebo jen pohoda zvířat. Životní pohoda zvířete se vyznačuje tím, jak se cítí v dané chvíli. Welfare se zabývá ochranou před negativními činiteli, které mohou na zvíře působit. Ochrana zvířat proti týrání je v podmínkách ČR upravena příslušným zákonem, a dalšími jinými právními předpisy v aktuálním znění. V roce 1965 Brambellova komise, sestavená britským parlamentem na základě knihy Ruth Harrisonové *Animal Machines*, navrhla koncepci tzv. „Pět svobod“, která využívá systematické vyhodnocování pohody hospodářských zvířat v daném prostředí. (Urban, 2005)

Urban (2005) rozděluje Zásady na „Pět svobod“ takto:

1. **Svoboda od žízně, hladu a podvýživy zvířete** - povinnost chovatele zajistit přístup k čerstvé vodě, krmivu, zaručit plné zdraví a tělesnou zdatnost zvířete
2. **Svoboda od nepohodlí** – zajistit vhodné prostředí k odpočinku, úkrytu a pohodlí
3. **Svoboda od bolesti, zranění a onemocnění** – pečlivost, starostlivost a prevence chorob, rychlé poskytnutí pomoci a léčení
4. **Svoboda od strachu a stresu** – zajistit vhodné prostředí, zacházení a psychickou pohodu
5. **Svoboda projevu normálního chování** – poskytnutí dostatečného prostoru pro chovný druh

3.10 Daňová evidence v zemědělském podniku a paušální výdaje

3.10.1 Daňová evidence

Daňová evidence je upravena zákonem č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Obsahuje údaje o příjmech, výdajích, majetku a závazcích podnikatele. Peníze jsou získávány z prodeje výrobků, služeb nebo zboží (kladné cash flow) vynaloženy na dosažení a udržení příjmů (záporné cash flow). Daňová evidence zachycuje veškeré závazky a majetek podnikatele, které ovlivňují základní daň z příjmů. Jde o majetek firmy, který je potřeba k hospodářské činnosti, a získané finanční prostředky (cizí kapitál), který se podílí na krytí majetku firmy. (Sedláček, 2010)

3.10.2 Paušální výdaje

Fyzické osoby, jakož poplatníci daně z příjmů si mohou zvolit způsob uplatňování daňových výdajů paušální částkou. Zákon o daních z příjmů eviduje paušální částku výdajů procentem. Poplatník vede pouze evidenci o příjmech a nemusí vést daňovou evidenci. Pokud se podnikatel rozhodne přejít na skutečné náklady, je nutné vést rovněž evidenci závazků a pohledávek. (Dušek, 2019)

Podle § 7 odst. 7 ZDP v roce 2019 lze uplatnit paušální částkou ve výši procentní částky z dosažených zdanitelných příjmů tyto výdaje:

- 80 % ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, z příjmů řemeslného podnikání (maximálně lze uplatnit do výše 1 600 000 Kč)
- 60 % příjmů ze živnostenského podnikání, s výjimkou příjmů z podnikání řemeslného (maximálně do výše 1 200 000)
- 40 % z jiných příjmů ze samostatné činnosti, dle § 7 odst. 1 písmeno d) ZDP a §7 odst. 6 ZDP (maximálně do výše 800 000 Kč)
- 30 % z nájmu majetku v obchodním majetku (maximálně do výše 600 000 Kč) (Dušek, 2019)

3.11 Agroturistika

Agroturistika je podoba venkovského cestovního ruchu, provozována zemědělskými podnikateli. Představuje souhrn služeb turistických, rekreačních pobytů na farmách (usedlostech, statcích), která vede k využívání přírody, krajiny venkova a umožňuje aktivní odpočinek s možností dalších zážitků během pobytu na farmě. Jde o jednu s forem trvale udržitelného rozvoje na farmách. Jedná se o cestovní ruch na zemědělských farmách menších nebo větších objektů zemědělských podniků. Agroturistika na rodinné farmě je znakem spolužití s farmářskou rodinou. (Škodová-Parmová, 2007)

Od svého vzniku ze západní Evropy, prošla agroturistika mnohými změnami. Způsob trávení volného času zůstal stejný, ale v moderním pojetí se konkrétní podoba mění. Agroturistika je ideální dovolenou pro městské rodiny s dětmi, které se mohou stát alespoň na chvíli součástí farmářské rodiny. (Dudák, 2012)

Ministerstvo zemědělství zahájilo několik aktivit na podporu zájmu o agroturistiku na farmách v České republice. Agroturistika je podporována např. v rámci investičních dotací PRV, konkrétně opatření 6.4.2 *Podpora agroturistiky*, založením pracovní skupiny „Agroturistika“, uzavřením „*Memoranda o spolupráci v oblasti podpory a rozvoje agroturistiky*“ se Svazem venkovské turistiky a agroturistiky, sérií vzdělávacích seminářů v rámci CSV, součinnosti při nastavení „*Kategorizace zařízení agroturistiky a venkovské turistiky ČR*“, tvorbou „*Koncepce rozvoje agroturistiky v České republice 2017 – 2024*“ a jiné. (MZE, 2020)

3.11.1 Význam agroturistiky pro zemědělského podnikatele

Zemědělskému podnikateli agroturistika přináší tyto výhody:

- k hlavní zemědělské činnosti agroturistika jako doplňková činnost přináší vedlejší zdroje příjmů a farmě tak zajišťuje stabilnější existenci na trhu
- umožňuje podnikateli zpeněžit vlastní výrobky, využít ubytovací kapacity na statku a dosáhnout konkurenční výhody oproti jiným podnikatelům v okolí provozujícím cestovní ruch
- snižuje nezaměstnanost a ženy pracující na farmě mají možnost realizovat se i jinak než tvrdou prací na poli a ve stáji
- oživuje a udržuje tradiční řemeslnou výrobu (Hrachová, 2009)

Zemědělskému podnikateli agroturistika přináší nevýhody:

- konkurence v oblasti cestovního ruchu
- přetěžování žen v domácnosti
- negativní dopad na životní prostředí (poškozené polní cesty, odpadky a apod.)
- vysoká návštěvnost a stres pro místní obyvatelstvo
- rozložení a využití pracovních sil – v hlavní sezóna cestovního ruchu je shodná s hlavní sezónou prací v zemědělském podniku (žňové práce, senoseče)
- investice do zemědělské výroby nebo agroturistiky (Škodová-Parmová, 2007)

4 VÝZKUMNÝ PROBLÉM A METODIKA PRÁCE

V praktické části práce byla hodnocena finanční situace zemědělského podniku a v návrhu opatření byl navržen projekt na Podnikatelský plán rozvoje agroturistiky na malé farmě. Projekt předpokládá získat dotaci z Programu venkova na období 2021-2027 na rekonstrukci starého objektu, který bude využit jako penzion pro hosty.

4.1 Výzkumný problém

V této kapitole předkládané diplomové práce budou zkoumány, posuzovány finanční podpory, které farma čerpá z fondů Evropské unie a zohlednění dopad působení dotací na farmu. Rodinný podnik se nachází v Jihočeském kraji, v podhůří Šumavy v obci Ktiš. Pro zkoumaný problém byly stanoveny dvě otázky, na které bude hledána odpověď, a následně získané výsledky z osobního rozhovoru budou vyhodnoceny v diskusi výsledků.

- Je rodinná farma schopna obstát bez dotačních prostředků na trhu?
- Mohla by farma získat podporu a realizovat podnikatelský plán na rozvoj agroturistiky na farmě?

4.2 Metodika práce

Teoretická část se zaměřuje na strukturu rozdělení poskytnutých dotací, které se dělí na dvě oblasti. Dotace poskytované z prostředků České republiky na národní úrovni a prostředky poskytované prostřednictvím Evropské unie. Dále se práce zaměřuje na agroturistiku jako podnikatelskou činnost.

V aplikační části jsou základní informace o rodinné farmě Ireny Jurčíkové, která se nachází v Prachatickém okresu na jihu Čech. V této aplikační části budou podrobně rozebrány dotační tituly obdržené v roce 2015 až 2020. Přijaté dotace budou sečteny a bude zhodnocen jejich vliv na finanční situaci farmy. Diplomová

práce je zpracována za použití několika metod sběru. V první metodě jsou použity interní dokumenty farmy, které majitelka poskytla a v druhé části je využita metoda osobního dotazování.

Interní dokumenty farmy poskytnuté majitelkou

- celková výměra obhospodařované půdy
- přehled získaných dotací
- stájový registr stáda

Po osobním rozhovoru s majitelkou byly poskytnuty informace a data o soukromém zemědělském podniku, které byly doplněny o informace z Ministerstva zemědělství a ze Státního intervenčního fondu.

5 APLIKAČNÍ ČÁST A DISKUSE

VÝSLEDKŮ

5.1 Aplikační část

Aplikační část se zabývá podnikáním Ireny Jurčíkové a popisuje výčet dotací, které za 5leté období každoročně majitelka malé rodinné farmy čerpá. V diskusi výsledků bude zhodnoceno, jaký vliv a efekt mají poskytnuté dotace na rodinnou farmu. Bude porovnána situace poskytnutých podpor v podniku a zároveň zhodnoceny finanční prostředky bez pomoci čerpaných dotací.

5.2 Rodinná farma Ktiš

Malá rodinná farma Ireny Jurčíkové se nachází v malebné přírodě v obci Ktiš. Obec se nachází na jižním okraji Šumavy na pomezí Blanského lesa, mezi Prachaticemi a Českým Krumlovem. Blanský les je chráněná krajinná oblast (CHKO), která zaujímá plochu 213 km čtverečních. Značná část tohoto území spadá pod oblast Českého Krumlova a Prachaticka. Nadmořská výška se zde pohybuje kolem 800 m nad mořem. Areál farmy se nachází 25 km od Prachatic a klimatické podmínky jsou v této oblasti poněkud drsnější.

Majitelka farmy podniká v zemědělství jako fyzická osoba od roku 1992. V České republice v roce 1989 proběhly tzv. restituce, (navrácení pozemků původním majitelům) a tento krok napomohl mnohým nově začínajícím zemědělcům k podnikání. Této možnosti využila i Irena Jurčíková, která pozemky, o něž nebyl zájem, odkoupila a část pozemků získala do pronájmu. Od počátku založení farmy hospodařila majitelka se svým manželem a zetěm. Od roku 2017 na své farmě majitelka pracuje sama, kdy využívá pomoci dlouholetých rodinných známých nebo rodinných příslušníků. Rozloha farmy se v nadcházejících letech rozšířila a majitelka hospodaří na pozemcích o rozloze 90 ha. Podnikatelka je v dlouholetém starobním důchodu, v letošním roce dosáhla věku 76 let, ale přesto je na svůj věk velice aktivní.

Předmět podnikání

Předmětem podnikání je chov masného skotu bez tržní produkce mléka (KBTPM). Farmářka chová stádo krav kříženců masného plemene Charolais a Masný Simentál. Od roku 2017 vlastní i plemenného býka typu Aberdeen Angus. Hlavní náplní práce farmářky je péče o skot a práce na trvalých travních porostech. Farma využívá rovněž financování cizích zdrojů formou úvěrů.

Farma hospodaří v systému ekologického zemědělství a je certifikována a kontrolována každoročně společností Biokont. CZ, s.r.o. Certifikát je na konci diplomové práce jako příloha 1. Živočišná výroba přispívá k udržení kulturní krajiny, která je hůře přístupná a využívá optimálních technologií, které vyhovují jak zvířatům, tak majitelům, kteří se o ně starají.

5.2.1 Živočišná výroba

Na farmě je chován skot plemene Charolais a Masný Simentál. Podnikatelka dobytek nenakupuje, některá narozená telata a jalovice si ponechává a základní stádo tím obměňuje. Jalovičky po dosažení dospělosti jsou připouštěny jiným nepříbuzným plemenným býkem. Na počátku podnikání nechávala majitelka plemenice inseminovat a v současné době využívá vlastního plemenného býka.

Veškerý skot je po celý rok umístěn na pastvinách, kde spásá těžko přístupné louky a v zimním období je příkrmován vlastním senem z farmy. Dostatek vody je zajištěn z místního potoka, ke kterému má dobytek bezproblémový přístup. Přes zimu je stádu věnována častější péče, neboť je potřeba zajistit pravidelné krmení a vyměňování podestýlky, na které je skot ustájen. Počátkem března a dubna se na pastvinách rodí telata a v tomto období je nutná častější kontrola stáda, kde je potřeba hlídat průběh telení.

V současné době činí celkový stav na farmě 30 kusů dospělých krav, jeden plemenný býk, 10 jalovic a 20 kusů telat. Narozená telata zůstávají u matek až do odstavu, tj. zpravidla do věku 6 až 8 měsíců. Koncem října se telata prodají a během třídění se starší kusy krav vyřazují.

Tabulka 4: Stav d chovaných zvířat k 30.5 2020

Skot	Počet kusů
Plemenný býk	1
Kráva	30
Telata	20
Jalovice nad 2 roky	10

Zdroj: Interní dokumenty farmy

5.3 Finanční stránka farmy

5.3.1 Výnosy a příjmy farmy

Značnou část příjmů z živočišné výroby sledovaného podniku tvoří tržby z prodeje telat bez tržní produkce mléka. Za pomoci expediční služby je skot prodán do členských států EU, např. Rakouska, Slovinska, ale také mimo EU do třetích zemí např. Turecka. Mezi další příjmy farmy patří poskytnuté dotace z národních a evropských fondů, které tvoří značný příjem malé rodinné farmy.

Vedlejší složkou příjmů jsou také tržby za poskytované služby, jimiž jsou práce traktorem, sekání luk nebo prodej dřeva z vlastního lesa. V rámci zkvalitňování chovu zde vzniká také příjem z prodeje některých kusů z důvodu nízké užitkovosti, avšak tento zdroj není pravidelný.

5.3.2 Náklady a výdaje farmy

Majitelka vede pouze daňovou evidenci a výdaje uplatňuje paušální částkou 80%. Své podnikání začala již v roce 1992 a první výdaje byly spojeny s nákupem skotu a pořízení ohradníků na oplocení pozemků. Dalšími výdaji jsou služby veterinárního lékaře, který provádí kontrolu zvířat, odběry krve a jiné veterinární služby. K péči o hospodářská zvířata patří i nákup léčiv, dezinfekčních přípravků nebo minerální lizy. Mezi další výdaje patří nákup nebo pronájem pozemků.

Ve svém hospodářství majitelka obhospodařuje 54 ha trvale travních porostů, které má ve svém vlastnictví. Nákup těchto pozemků byl financován prostřednictvím úvěru, který bude farma splácet do roku 2026. Od obecního úřadu a místních majitelů má podnik v pronájmu 20 ha pozemku. Pro obhospodařování větších ploch

bylo zapotřebí koupit kvalitnější a výkonnější techniku, díky které je práce na farmě snadnější a rychlejší. Větší opravy strojů zajišťují externí servisní firmy a menší opravy rodinný příslušníci. Ostatní běžné výdaje spojené s živočišnou výrobou jsou výdaje na běžný chod farmy. Jedná se o nákup pohonných hmot, motorové oleje, vodu, energie, opravu staveb, platbu zdravotního a sociálního pojištění, případně mzdové náklady na brigádníky.

5.3.3 Stav dlouhodobého majetku k 1. 1. 2020

Tabulka č. 5: Stav dlouhodobého majetku k 1. 1. 2020

DHM	Pořizovací cena
Traktory	
Zetor 77 11	430 000 Kč
Traktor John Deere 6105 MC	1 700 000 Kč (s čelním nakladačem)
Traktor Zetor Proxima 80	1 270 000 Kč s (čelním nakladačem)
Ostatní stroje v podniku	
Sekačka za traktor	210 000 Kč
Obracečka značky Petinger	185 000 Kč
Nahrabovačka značky Petinger	300 000 Kč
Přepravník zvířat	50 000 Kč
9 tunový valník	100 000 Kč
Pozemky	
Veškeré pozemky celkem (54 ha)	7. 560.000 Kč
Budovy	
Hala na uskladnění kulatých balíků	600 000 Kč
Hala na stroje (stodola)	1 000 000 Kč
Stáj pro skot	300 000 Kč
Administrativní budova	1.000 000 Kč
Základní stádo	
Základní stádo	500 000 Kč

V 90. letech byly poskytovány bezúročné půjčky pro nové začínající podnikatele. Majitelka využila této finanční pomoci a pořídila první traktor tytu Zetor 7711, který několik let splácela. Vlivem rozšiřování farmy bylo nutné přikoupit do podnikání další modernější stroje. Na základě leasingové smlouvy farmářka koupila v roce 2007 traktor Case 100, který měla v podnikání do roku 2018. V roce 2019 se rozhodla majitelka tento traktor prodat a pořídít nový typ značky John Deere. Z tabulky č. 5 je patné jakým dlouhodobým majetkem farma v současné disponuje. Většina dlouhodobého investičního majetku byla pořizena spolufinancováním z cizích zdrojů a v současné době má veškerý majetek kromě některých pozemků splacen.

5.4 Souhrnný přehled poskytnutých dotačních titulů farmy

Podmínky pro získání dotací z Evropských strukturálních a investičních fondů jsou každoročně upravovány nebo doplňovány v rámci konkrétní vypsané výzvy na určité dotační tituly. Ve výzvách jsou vždy přesně specifikovány podmínky pro oblasti podpor, které se zaměřují na určité území, délku nebo podporu různých zemědělských oblastí.

V tabulce č. 6 na straně 31, 32 jsou uvedeny podpory spolufinancované ze SZP, které podnikatelský subjekt každoročně čerpá. Podnikatelka žádá o podporu v rámci Jednotné žádosti, v němž jsou uvedeny jednotlivé dotační tituly, na které farmářka uplatňuje nárok. Správně vyplněnou JŽ se všemi povinnými podklady podává v elektronické podobě prostřednictvím referenta z Oddělení příjmů a žádostí SZIF pro okres Prachatice.

Prostřednictvím Jednotné žádosti žádá majitelka o podporu na opatření ekologického zemědělství (EZ), přechodné vnitrostátní podpory (PVP), agroenvironmentální-klimatické opatření (AEKO), méně příznivé oblasti (ANC), dotace na jednotnou zemědělskou plochu (SAPS) a dobrovolnou podporu vázanou na produkci (VCS).

Tabulka č. 6: Celkem přijaté dotace za sledované období 5 let

Dotační účel	Celkem za pětileté období
Ekologické zemědělství	978. 351 Kč
PVP	99. 507 Kč
AEKO, ANC	1. 770 900 Kč
Greening (příplatek k platbě SAPS)	834. 905 Kč
Tele masného typu (VCS)	600. 216 Kč
SAPS	1. 518 913 Kč
Celkem	5. 802 592 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Z Evropských a národních fondů farma za období 5 let dostala v rámci dotačních titulů 7 586 245 Kč.

5.4.1 EZ – Ekologické zemědělství

V období 2015-2020 v rámci SZP, bylo vyčleněno samostatné opatření Ekologického zemědělství. Na základě nařízení vlády, které upravuje toto opatření, paní Jurčíková v roce 2015 žádala o registraci do tohoto programu a pro poskytnutí dotace splňovala podmínky aktivního zemědělského podnikatele hospodařícího na minimálně 0,5 zemědělské půdy s kulturou trvalý travní porost. Po vstupu do zařazení EZ musí podnikatelka dodržet 5letý závazek. Při nedodržení závazku musí poskytnutou finanční částku z fondů vrátit zpět.

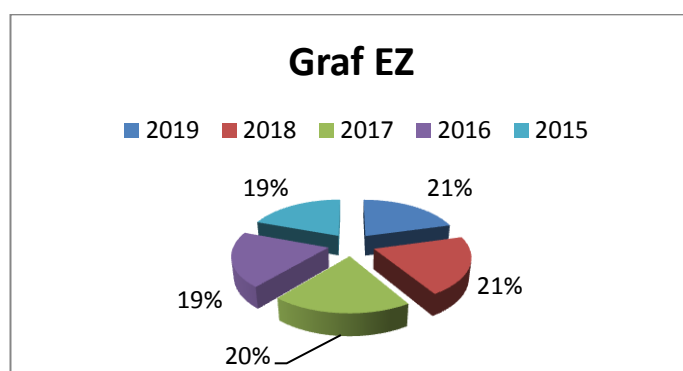
Tabulka 7: Dotace na opatření ekologické zemědělství

Rok	EZ
2019	202. 690,-
2018	201. 650,-
2017	193. 268,-
2016	190. 802,-
2015	189. 941,-
Celkový součet	978. 351,-

Zdroj: Interní dokumenty

Z tabulky č. 7 lze vyčíst, že nejvyšší poskytnuta částka byla vyplacena v roce 2019. Platba byla poskytnuta na trvale travní porosty (EZ-T) s výměrou 90,52 ha. Žadatelce byla fondem přiznána dotace podle § 18. odst. 2 písm. a) v celkové výši 202. 690 Kč. Z tabulky vyplívá, že nejnižší dotace byla poskytnuta v roce 2015, kde došlo k určitému výkyvu. Důvodem nižší částky, byla nižší výměra pozemků, které v té době farmářka obhospodařovala. V žádosti nebyly zařazeny některé díly půdních bloků, na které by mohla být dotace uplatněna.

Obrázek 1: Graf - Ekologické zemědělství

Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu č. 1 možno vidět, že se platby od sebe příliš nelišily. Podíl jednotlivých plateb ve všech sledovaných letech je téměř totožný. V roce 2019 a 2018 tvořily platby na EZ 21%, rok 2017 poté 20% a nejnižší částky byly vyplaceny v letech 2015-2016, kde se poskytnuté platby pohybovaly okolo 19% z celkem získaných plateb na EZ.

5.4.2 Přejídné vnitrostátní podpory - PVP

PVP jsou poskytovány jako doplňkové platby k Jednotné platbě na plochu SAPS, které slouží k dorovnání vybraných komodit a jsou plně hrazeny z prostředků České republiky. V JŽ podnikatelka žádala o platbu na krávy bez tržní produkce mléka (KBTPM), zemědělskou půdu a přežvýkavce.

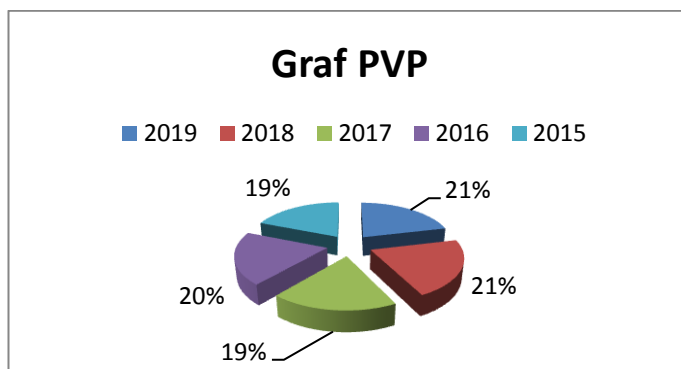
Tabulka č. 8: PVP za sledované období

Rok	PVP
2019	21. 199,-
2018	21. 159,-

2017	18. 664,-
2016	19. 575,-
2015	18. 910,-
Celkem	99.507,-

Zdroj: Interní dokumenty

Obrázek č. 2: Graf PVP

Zdroj: Vlastní zpracování

V JŽ podnikatelka žádala o platbu na krávy bez tržní produkce mléka (KBTPM), zemědělskou půdu a přežvýkavce. V roce 2019 byla celková částka nejvyšší 21.199,- . V tomto roce žadatelka chovala na své farmě 39,00 velkých dobytčích jednotek (VDJ) a platba na tento počet činila 3. 421 Kč. Žádost splňovala všechny náležitosti obsažené v podmínkách. Další poskytnutá platba byla na přežvýkavce s počtem 66,00 VDJ ve výši 5. 089 Kč. Poslední částka poskytnuta z PVP byla na zemědělskou půdu o výměře 89,52 ha a v roce 2019 činila 12. 688 Kč.

5.4.3 Agroenvironmentální - klimatické opatření – AEKO

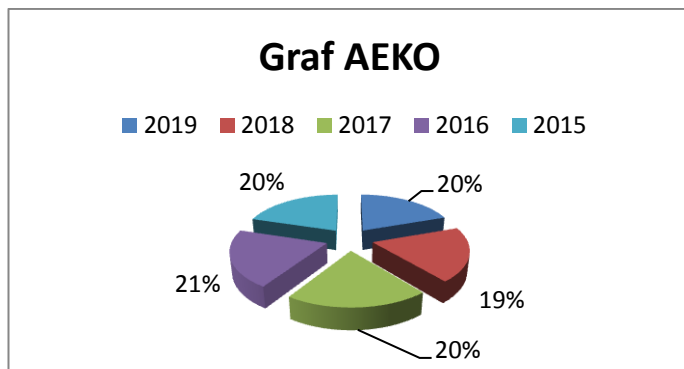
Tabulka č. 9. AEKO

Rok	AEKO
2019	347.922,-
2018	341. 574,-
2017	359. 322,-
2016	362.692,-
2015	359. 190,-
Celkový součet	1. 770 700,-

Zdroj: Interní dokumenty farmy

V roce 2015 byl program AEO ukončen a byl nahrazen programem AEKO – Agroenvironmentální opatření – klimatické opatření.

Obrázek č. 3 : Graf AEKO

Zdroj: Vlastní zpracování

V každém roce farmářka pomocí JŽ žádala o poskytnutí dotace na program agroenvironmentálně – klimatické opatření. První poskytnutá dotace byla na ošetřování trvalých travních porostů, s titulem horské a suchomilné louky nehnojené s označením D5. Žadatelka splnila podmínky podle § 19. odst. 6 nařízení, na díly půdních bloků o celkové výměře 47,41 ha. Druhá vyplacená dotace byla poskytnuta na ošetřování travních porostů, s titulem druhově bohaté pastviny s označením D10, na kterém žadatelka splnila podmínky podle § 19. odst. 11, na díly půdních bloků s celkovou výměrou 42,21 ha.

Z tabulky č. 9 je zřejmé, že poskytnutá platba v roce 2018 byla nejnižší. Dle nařízení vlády 76/2015 Sb., byla sazba dotace na půdní bloky o výměře 16,13 ha s označením D5 snížena o částku 868,87 Kč/ha. Důvodem snížení dotace na suchomilné louky nehnojené bylo, že žadatelka ponechala při první seči nepokosenou plochu dle §18 nařízení vlády 76/2015 Sb. Přiznaná dotace na titul horské a suchomilné louky nehnojené D5 s výměrou 47,41 ha podle §23 odst. 1 písm. d) byla 163. 731 Kč a na titul druhově bohaté pastviny s označením D10 s výměrou 42,21 ha činila poskytnutá dotace 177. 842 Kč.

5.4.4 Greening – doplňková platba k SAPS

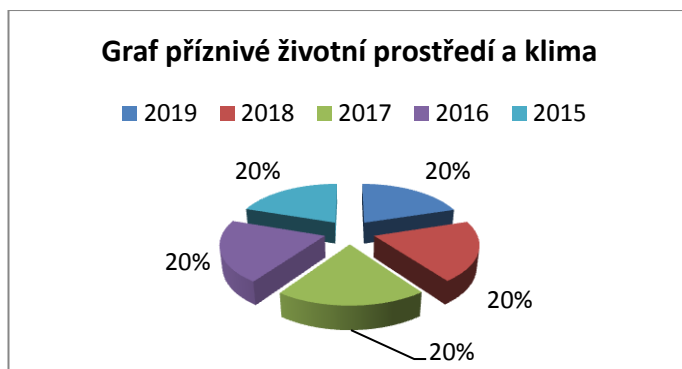
O dotaci na Greening žádá farmářka v rámci jednotné platby na plochou SAPS, kde je povinna dodržovat na všech svých hektarech zemědělské půdy postupy příznivé pro klima a životní prostředí. Za nedodržení podmínek je platba krácena.

Tabulka č. 10: Příznivé klima a životní prostředí

Rok	Greening
2019	168.123,-
2018	165.875,-
2017	164.339,-
2016	171.056,-
2015	165.512,-
Celkový součet	834.905,-

Zdroj: Interní dokumenty

Obrázek č. 4: Graf- Greening

Zdroj: Vlastní zpracování

Žadatelka splnila podmínky pro obdržení platby na Greening a v roce 2016 byla poskytnuta dotace nejvyšší, neboť v tomto roce farmářka obhospodařovala větší výměru zemědělské půdy. V souladu s čl. 23 a čl. 26 odst. 1 nařízení Komise v přenesené pravomoci EU č. 640/2014, v platném znění pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí o celkové výměře 92ha, byla poskytnuta platba 171.056 Kč.

5.4.5 Tele masného typu

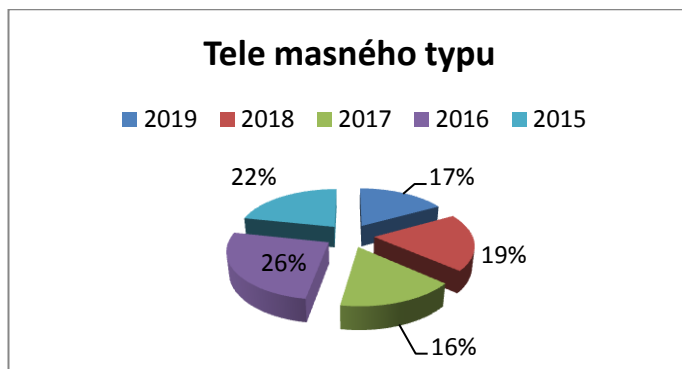
Tabulka č. 11: Tele masného typu

Rok	Tele masného typu
2019	101.992,-
2018	116.500,-
2017	97.200,-

2016	154. 340,-
2015	130. 184,-
Celkový součet	600. 216,-

Zdroj: Interní dokumenty

Obrázek č. 5: Graf - tele masného typu

Zdroj: Vlastní zpracování

Prostřednictvím JŽ farmářka předkládá seznam jednotlivých narozených telat masného typu na své farmě, která jsou evidována v ústřední evidenci na čísle hospodářství žadatelky. V žádosti uvádí datum narození, identifikační čísla telat, matek a označení otce telete dle úřední evidence plemeníků. Žadatelka dále uvádí, v jakém systému chovu je matka telete vedená – typ (nedojený).

Z výše uvedené tabulky v roce 2016 byla poskytnutá dotace nejvyšší. Poskytnutá platba na podporu chovu telete masného typu byla 154.340 Kč. Celkový počet narozených telat v tomto roce byl 42 kusů, tj. 16,80 VDJ. Nejnižší poskytnutá platba byla v roce 2017, kde byl stav narozených telat na farmě 29 ks, tj. 11,60 VDJ.

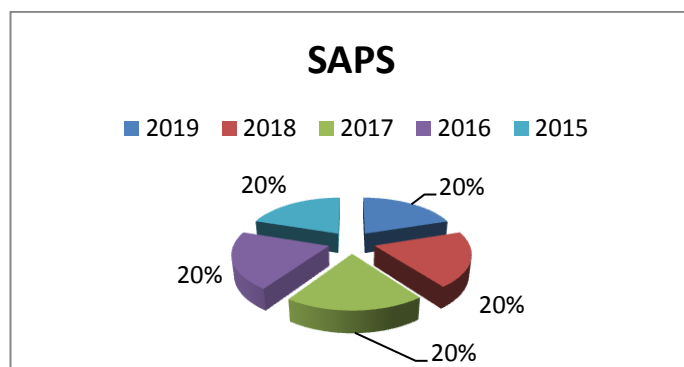
5.4.6 Jednotná platba na plochu – SAPS

Tabulka č. 12: Platba na plochu

Rok	Platba na plochu
2019	303. 572,-
2018	300. 085,-
2017	300. 230,-
2016	312. 480,-
2015	302. 546,-

Celkový součet**1. 518 913,-***Zdroj: Interní dokumenty farmy*

Obrázek č. 6: Graf – platba na plochu

Zdroj: Vlastní zpracování

Platba na plochu SAPS představuje pro podnik jednu z největších poskytovaných dotačních plateb. Z tabulky č. 12 je patrné, že největší dotační podporu získal podnik v roce 2016, kdy částka činila 312. 480,-Kč. Poskytnuté dotace za uvedené roky se liší z důvodu rozdílných sazeb a obhospodařovaných pozemků. V roce 2016 farmářka obhospodařovala zemědělskou plochu o výměře 92 ha, tudíž příjmy z jednotné platby SAPS byly vyšší.

5.5 Zhodnocení příjmů podniku

Paní majitelka svůj podnik sama vede a řídí, využívá pouze vlastního daňového poradce, který zpracovává daňovou evidenci a připravuje podklady pro daňová přiznání. Paní Jurčiková ručí za správnost podkladů, které daňovému poradci předkládá. Jako FO vede v podniku daňovou evidenci, je plátcem DPH a příjmy a výdaje farmy uplatňuje pomocí koeficientu 80% z příjmů ze zemědělské výroby. Zaměstnance ve svém podniku nemá.

Tabulka č. 13: Přehled finančních prostředků za rok 2015 a 2016

2015		2016	
Příjmy s dotacemi	Příjmy bez dotací – prodej telat, ostatní příjmy	Příjmy s dotacemi	Příjmy bez dotací – prodej telat, ostatní příjmy

1.485 114,-	654 248,-	1. 542 261,-	332. 017,-
Výdaje	Výdaje	Výdaje	Výdaje
1.188 091,-	1.188 091,-	1.233 808,-	1. 233 808,-
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	Rozdíl mezi příjmy a výdaji	Rozdíl mezi příjmy a výdaji	Rozdíl mezi příjmy a výdaji
297.022,-	- 533.843	- 308. 453	- 901.791,-

Zdroj: Interní dokumenty farmy

Za sledovaný rok 2015 farma prodala telata v hodnotě 345 248 Kč. Další příjem byl z prodeje staršího traktoru Zetor 7711 v hodnotě 255 000 Kč. Ostatní příjmy pro farmu byly z prodeje sena v hodnotě 15. 000 Kč (250,-/kus) a prodej vykrmeného býka v hodnotě 39 000 Kč. V roce 2016 farma uskutečnila pouze prodej vlastních telat v hodnotě 332.017 Kč.

Tabulka č. 14: Přehled finančních prostředků za rok 2017-2018

2017		2018	
Příjmy s dotacemi	Příjmy bez dotací – prodej telat, ostatní příjmy	Příjmy s dotacemi	Příjmy bez dotací – prodej telat, ostatní příjmy
1. 459 829,-	495 928,-	1. 485 639,-	489.523,-
Výdaje	Výdaje	Výdaje	Výdaje
1. 167 863,-	1.167 863,-	1. 188 511,-	1. 188 511,-
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	Rozdíl mezi příjmy a výdaji	Rozdíl mezi příjmy a výdaji	Rozdíl mezi příjmy a výdaji
291. 966,-	- 671. 935	297. 128,-	- 698. 988,-

Zdroj: Interní dokumenty farmy

Z tabulky číslo č. 14 je patrné, že v roce 2017 farmářka uskutečnila prodej telat v hodnotě 455 928 Kč a ostatní příjem v hodnotě 40 000 Kč byl s prodeje dvou starších krav. Celková částka z ostatních příjmů bez dotací byla 495 928 Kč. V roce 2018 farma prodala telata v hodnotě 489.523,-

Tabulka č. 15: Přehled prostředků za poslední sledovaný rok 2019

2019	
Příjmy s dotacemi	Příjmy bez dotací – prodej telat, ostatní příjmy
1. 613 402,-	317. 922,-
Výdaje	Výdaje
1. 290 721,-	1. 290 721,-
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	Rozdíl mezi příjmy a výdaji
322. 681,-	- 972.799,-

Zdroj: Interní dokumenty farmy

V tabulce č. 15 je znázorněn příjem s dotací 1. 613 402 korun českých a příjem bez dotací z prodeje telat 317. 922 Kč.

5.6 Diskuse výsledků

V roce 2004 se Česká republika stala členem Evropské unie a měla možnost čerpat finanční podpory na určitá programová období. V zemědělství jsou poskytovány dotace pro agrární sektor a vylepšují tak kondici a ziskovost jednotlivých soukromých farem, které mohou čerpat prostředky z unijního rozpočtu.

Z výše uvedených tabulek je zřejmé, že na malou farmu mají poskytované dotace z národních fondů a evropské unie obrovský vliv. Díky poskytnutým dotacím se v žádném roce podnik paní Jurčíkové nenacházel ve ztrátě. Jelikož farma nedisponuje každoročními stejnými příjmy, pouze příjmy z prodeje telat, byl by podnik bez dotací ztrátový a na trhu by se dlouho neudržel. Na základě osobního rozhovoru s majitelkou farmy a poskytnuté interní dokumentace jsem získala odpovědi na stanovené výzkumné otázky.

- Je rodinná farma schopna obstát bez dotačních prostředků na trhu?

Z výše uvedeného zkoumání za pětileté období si dovoluji tvrdit, že dotace z národních a evropských zdrojů jsou pro malou farmu velmi důležité. Bez těchto finančních podpor by podnik nebyl rentabilní a nacházel by se v dlouhodobé ztrátě a pravděpodobně by stávající situace bez dotací vedla k zániku podniku. Vlastní

příjmy, které farma vykazuje má pouze z prodeje telat a jinými farma nedisponuje. Farmářka se nachází v pokročilém věku a jiné alternativy, strategie pro udržitelné farmaření není schopna podstoupit. Jako nejvýhodnější možnost se pro nového nabyvatele jeví myšlenka rozšířit farmu o novou vizi a směr např. v provozování a poskytování zemědělských služeb (agroturistika) v dané lokalitě.

5.7 Návrhy opatření

Ze získaných informací a osobního rozhovoru s majitelkou farmy bylo shledáno, že podnik využil téměř veškeré možné dotační tituly z EU a národních zdrojů ČR. Podnikatelka v oboru zemědělství podniká 30 let a v budoucí době uvažuje o ukončení svého podnikání. Majitelka má dvě dcery a 5 vnuček. Pokud by se rozhodly v podnikání nadále pokračovat, mohly by v prvním roce podnikání požádat o dotaci z Programu rozvoje venkova 2021-2027 na „Mladé začínající zemědělce“.

Na základě zjištěných informací navrhuji pokračovat v hospodaření na malé farmě a rozšířit nabídku o další zemědělské služby. Jedna z možností je rovněž provést rekonstrukci nevyužitého objektu a zahájit provoz agroturistiky, který by pomohl farmě v dalším rozvoji stabilitě a udržení chovu skotu v horské oblasti. V programovém období pro rok 2015-2020 by farma mohla ještě požádat o dotaci z Programu rozvoje venkova na opatření M06 Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti s podopatření 6.4 Podpora investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností a operace 6.4.2 Podpora agroturistiky. Příjem žádostí v rámci programu Rozvoje venkova 2015-2020 na toto opatření bude zahájen v průběhu října tohoto roku. Je možné však projekt odložit a orientovat se na nový návrh SZP pro následující roky, kdy by mohla farma o dotaci žádat znovu a to v průběhu programového období 2021-2027.

5.7.1 Implementace projektu

Pro zachování prosperity a udržení malé farmy na trhu se jeví jako vhodný návrh rekonstruovat stávající objekt a založit agroturistický komplex. Budova, kterou podnikatelka před 20 lety koupila je využita pouze z části a je zde uskladněn materiál pro podnikání. V minulosti byla budova využita pro pohostinskou činnost, ale v současné době je zastaralá a neobydlená.

Smyslem návrhu opatření v této diplomové práci je definovat možný projektový záměr na rekonstrukci budovy za účelem vytvoření agroturistické farmy.

Popis projektu

Název projektu: Rekonstrukce objektu za účelem poskytování agroturistických služeb

Právní status. OSVČ

Typ projektu: investiční

Žadatel: soukromý zemědělec

Podnikatelský záměr: udržitelnost nejméně 5 let od poskytnutí dotace

Cíl projektu

Cílem projektu je pomoci na zkoumané farmě vyhodnotit, zda za současných podmínek je efektivní rozšířit portfolio poskytovaných služeb o služby v rámci cestovního ruchu. Snahou je maximálně účelně využít nevyužité budovy a vhodné geografické polohy. Hlavním cílem je vybudování ubytovacího zařízení s kapacitou minimálně 5 pokojů s poskytováním stravovacích služeb.

Současný stav

- charakteristika malé rodinné farmy je v této diplomové práci popsána v předešlých kapitolách
- předmět podnikání je chov masného skotu bez tržní produkce mléka
- v obci se nachází prodejna se smíšeným zbožím, malá hospoda a 1km od farmy obecní rybník, ve kterém se občané mohou v letních měsících koupat
- vlastní příjmy má farma pouze z prodeje telat a poskytnutých finančních podpor

Zhodnocení

- neexistence podobné formy podnikání ubytování na farmě ve vesnici ani blízkém okolí
- možnost rekonstrukce hlavní budovy na penzion s kapacitou do 10 lůžek

Pracovní síly

- zpočátku budou ubytovací služby provozovány minimálně v období hlavní sezóny z jara a v letních měsících
- pokud bude farma ve vlastnictví jedné z dcer nebo vnuček současné majitelky, bude se na chodu v penzionu více či méně podílet, tudíž ponese hlavní zodpovědnost
- s údržbou a chodem bude dále vypomáhat nový zaměstnanec, jehož náplní bude pozice uklízečky, recepční a ranní přípravy snídaní

Zhodnocení

- nová pracovní pozice ve zkušebním provozu

Budova k rekonstrukci na ubytování

- rekonstrukce stávající budovy v areálu farmy na budoucí rekreační objekt (vytvoření 10 lůžek - rozděleno do 5 pokojů, kuchyně, sociální zařízení, vybudování jídelní místnosti minimálně pro 15 osob, v blízkosti ubytování zřídit plochu pro parkování a venkovní posezení pro hosty
- vybudování hygienického zařízení minimálně pro 15 osob

Obrázek č. 7: Budova k rekonstrukci

Zdroj: Vlastní fotografie

Obrázek č. 8: Letecký snímek budovy – parcela a nádvoří

Zdroj: CÚZK – Nahlížení do katastru nemovitostí

Podle katastru nemovitostí stojí budova na parcele o výměře 872m² a jedná se o typ pozemku - zastavěná plocha a nádvoří. Stavba má číslo popisné 26. Na Obrázku 2 je modře a fialově vyobrazen celý objekt občanské vybavenosti. Jedná se o dvoupodlažní budovu, ve které by bylo možné zahájit rekonstrukci ubytovacího zařízení. Sousední budovy s pozemky jsou také ve vlastnictví farmářky a jsou využity v rámci hospodaření farmy. V okolí je naprostý klid a neporušená příroda, neboť se farma nachází v krásné lokalitě s přírodními scenériemi. Podnebí, klima a stávající budova plní vhodné predispozice pro rozvoj agroturistiky.

Zhodnocení

- v dané oblasti existuje vysoká míra návštěvníků a potenciálních turistů, kteří by měli zájem o ubytování, ale prozatím nebylo možno uspokojit jejich požadavky
- možnost spolupráce s obcemi
- využití mezery na trhu v dané lokalitě a rozvinutí potenciálního odvětví cestovního ruchu

Nastínění finančního plánu

Investiční plán:

- rekonstrukce objektu
- pozemkové úpravy, parkování u budovy
- vybavení ubytovacích prostor
- sociální zařízení (koupelna, WC)

Tabulka č. 16: Předběžná kalkulace

	Cena
Odhad budovy před rekonstrukcí	700.000,-
Rekonstrukce	2.000 000,-
Úpravy terénu	50. 000,-
Vybavení	200.000,-
Soc. zařízení	150.000,-
Celkem	3. 100.000,-

Zdroj: Vlastní zpracování

Cena budovy je stanovena na základě znaleckého posudku a odpovídá cenám komodit v této lokalitě. Náklady na předběžnou kalkulaci jsou odhadnuty majitelkou farmy, která vše konzultuje se svým stavebníkem, který by stavební práce na farmě dle smluvní dohody realizoval.

Tabulka č. 17: Kalkulace variabilních nákladů na 1 obsazené lůžko/den

Položka nákladů	Cena
Teplo	3,-
Teplá voda, vodné	8,-
Světlo	3,-
Praní ložního povlečení	2,-
Toaletní papír	2,-
Celkem	18,-

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 18: Kalkulace variabilní náklady na snídani

Položka nákladů	Cena
Pečivo (100g)	6,-
Máslo, džem	7,-
Salám, sýr, vejce	10,-
Čaj, kafe	6,-
Cukr	1,-
Celkem	30,-

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 19: Kalkulace ročních nákladů (fixní)

Položka nákladů	Cena
Odpisy (30let)	91. 800,-
Opravy a ostatní náklady	25.000,-
Mzdy	220.000,-
Marketing	10.000,-
Celkem	346.800,-

Zdroj: Vlastní zpracování

Ubytování na farmě by probíhalo v sezónních měsících od března do konce září. Při 100% obsazení je možno zajistit ubytování po dobu 210 dnů v pěti pokojích s ubytovací kapacitou 10 lůžek, tj. pro 10 osob. Cena jednoho lůžka se u konkurence v dané lokalitě pohybuje kolem 390 až 500 Kč za noc. V tomto návrhu byla stanovena cena na úrovni průměru konkurence a to 450 Kč/noc.

Tabulka č. 20: Celková kalkulace

Položka	Kč
Roční variabilní náklady	100.800,-
Roční fixní náklady	346. 800,-
Celkové provozní náklady	447 600,-

Zdroj: Vlastní zpracování

Vyhodnocení efektivnosti při 100% obsazenosti

- Tržby za ubytování: 210 dní délka sezóny
cena lužka bez snídaně 450,-
počet noclehů (10 osob) 2100
Tržba = 945. 000,-
- Tržby za snídaně: 210 dní
cena 35,-
počet strážníků 2100
Tržba = 73.500,-

Celkem roční Tržby při 100% obsazenosti 1. 018.500,-

- Náklady variabilní – snídaně: 1x snídaně =30,-
počet snídaní 2100
Náklady = 63. 000,-
- Náklady variabilní – ubytování: 1x náklady na lůžko (osobu-den) = 18,-
počet nocí 2100
Náklady = 37. 800,-
- Fixní náklady za každý rok: *Fixní náklady = 346. 800,-*

Celkem roční Náklady při 100 % obsazenosti 447. 600,-

Hrubý zisk: Tržby – Náklady = Zisk

$$1\ 018\ 500 - 447\ 600 = \mathbf{570. 900,-}$$

Na základě analýzy v aplikační části této práce a z návrhu opatření je možné říci, že by malá farma mohla získat v budoucích letech dotaci na rekonstrukci budovy z Programu rozvoje venkova 2021-2027 a realizovat návrh podnikatelského projektu v oblasti agroturistiky na malé rodinné farmě, který je v této diplomové práci popsán.

Tabulka 21: Efektivnost investičního projektu

Rekonstrukce budovy											
Rok	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Investiční náklady	31 00										
Dotace			124 0								
Provozní výnosy		101 8,5	101 8,5	101 8,5	101 8,5	101 8,5	101 8,5	101 8,5	101 8,5	101 8,5	101 8,5
Provozní náklady		447,6	447,6	447,6	447,6	447,6	447,6	447,6	447,6	447,6	447,6
Provozní zisk		570,9	570,9	570,9	570,9	570,9	570,9	570,9	570,9	570,9	570,9
Provozní čistý cash flow	- 31 00	554,229	554,23	554,23	554,23	554,23	554,229	554,229	554,229	554,229	554,229
Doba splacení (rok)		5,59335582									
ROI		18,416%									

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkové investiční náklady implementovaného projektu činí 3 100 000 Kč. Ministerstvo zemědělství podporuje výstavby malokapacitních ubytovacích a stravovacích zařízení, kde by podnikatelka mohla získat výši podpory 40% způsobilých výdajů, ze kterých je stanovena dotace. Příspěvky z EU činí 75% a ČR 25% z veřejných zdrojů. Předpokládaná dotace by činila 1. 240 000 Kč a zbylou část výdajů na rekonstrukci, tedy 1.860.000 Kč by si farmářka musela hradit z vlastních zdrojů, nebo za pomoci úvěru od banky. Návratnost investic implementovaného projektu by byla 18,416% při 100% obsazenosti v ubytovacím zařízení a za předpokladu obdržené dotace. Doba návratnosti investičního záměru by se pohyboval na úrovni 5,59 roku. Jedná se tedy o období, které je kratší než doba hodnocení investice a současně kratší než průměrná doba životnosti pořizovaného majetku. Z uvedených výsledků lze konstatovat, že navržený záměr rozvoje agroturistiky je návratný a ekonomicky efektivní.

6 Závěr

V diplomové práci byly analyzovány existující dotační podpory vhodné pro malé rodinné farmy a zhodnocen vliv poskytnutých podpor na hospodaření společnosti. Z dostupných informací Ministerstva zemědělství (MZE) a portálu Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF), včetně odborné literatury, která se problematice věnuje, byl vyhodnocen vliv čerpání dotací na hospodaření a čerpání dotací zvolené malé rodinné farmy Ireny Jurčíkové. Za pomoci deskripce bylo zanalyzováno, jaký způsob účtování malá farma využívá. Dalším cílem bylo navrhnout perspektivu pro další rozvoj a chod této farmy za pomoci dotačních titulů z Evropské unie. Šetření probíhalo v letech 2015, 2016, 2017, 2018, 2019. Poskytnutá data napomohla ke zjištění, jakým způsobem podnik hospodaří, jaké dotace z evropských a národních fondů využívá.

V teoreticko-metodologické části práce, byly představeny dotační programy, vhodné pro farmu, která se zabývá pouze živočišnou výrobou orientovanou na chov dobytka bez tržní produkce mléka (KBTPM). Podnikatelský subjekt dle pravidel ze Společné zemědělské politiky EU čerpá finanční prostředky pomocí Jednotné žádosti na základě Přímých plateb. V práci byly popsány dotace na méně příznivé oblasti (ANC), přechodné vnitrostátní podpory (PVP), platba na zemědělskou plochu (SAPS), Greening, Agroenvironmentálně-klimatické opatření (AEKO) a ekologické zemědělství. V teoretické části jsem také uvedla základní informace o agroturistice a popsala její klady a zápory pro zemědělského podnikatele.

V praktické části byla charakterizována rodinná farma Ireny Jurčíkové, která se nachází v Jihočeském kraji na pomezí Blanského lesa mezi Prachaticemi a Českých Krumlovem v malebné přírodě v obci Ktiš s nadmořskou výškou nad 500 m nad mořem. Předmětem podnikání farmy je chov krav bez tržní produkce mléka a podnik hospodaří na pozemcích s celkovou výměrou 90 ha. V druhé aplikační části je vypracováno zhodnocení, porovnání příjmů farmy s dotacemi a bez dotací, kde bylo zjištěno, že poskytnuté finanční prostředky za sledované roky 2015-2019 mají na hospodaření značný vliv a bez kterých by nebyl podnik schopen zajistit svoji dlouhodobou existenci. Bez dotací by podnik dosáhl ztráty, vzhledem k tomu, že

dosažené příjmy jsou pouze z prodeje vlastních telat a nejsou pro uhrazení výdajů dostatečně vysoké.

V diplomové práci byly stanoveny dvě výzkumné otázky a z diskuse výsledků je patrné, že podnik bez dotačních prostředků není schopný existovat, neboť značná část příjmů je poskytnuta z evropských fondů. Je nutné zdůraznit, že určitá část dotačních prostředků slouží k uhrazení „společenské služby“ a tím je pro jejich plnění nutné vynaložení určitých nákladů, nebo obětování části příjmů. Po osobním rozhovoru s farmářkou, mi bylo sděleno, že v budoucích letech hodlá své podnikání ukončit, neboť je v pokročilém věku. Pokud by se rodina podnikatelky rozhodla nadále farmu provozovat, byl v návrhu opatření navržen projekt, na rozšíření a rekonstrukci staré budovy, za účelem provozu agroturistiky. K hlavní zemědělské činnosti by byl provoz agroturistiky dalším opěrným bodem a novou strategií v diverzifikované činnosti. V navrženém projektu byla rovněž nastíněna cenová strategie kalkulací fixních a variabilních nákladů rodinného statku provozujícího agroturistické služby. Tento projekt by malé farmě přinesl stabilizační efekt a možnost dalšího rozvoje. Rostoucí trend agroturistiky je podporován zemědělskými dotačními tituly, na které by zkoumaná farma v budoucích letech mohla získat podporu. Vhodným zdrojem pro dotaci je Program rozvoje venkova ČR 2014-2020, který v dohledné době otevře další výzvy pro podání žádostí. Farma by tak mohla zkusit podat žádost o dotaci na rekonstrukci stávající budovy a založit provoz agroturistiky na venkově a doufat v jeho úspěch.

Zvolené téma diplomové práce bylo pro mne velkým přínosem v získání informací o problematice čerpání finančních podpor malých rodinných zemědělských farem. Dle mého názoru má implementovaný podnikatelský záměr na rozvoj agroturistiky šanci na úspěch, ale jeho realizace bude záviset na získání možných finančních zdrojů z Programu rozvoje venkova v zemědělském odvětví.

Seznam zdrojů

A) vnitropodnikové materiály, statistiky, právní předpisy, normy, ověřené technologie, užité vzory a další institucionální zdroje

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, 2020: *Společná zemědělská politika. Resortní portál Ministerstva zemědělství ČR* [online]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/zahranicni-vztahy/cra-evropska-unie/spolecna-zemedelska-politika/vznik-vyvoj-a-reformy-spolecne/>

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, 2020: *Společná zemědělská politika.* [online]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/>

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, 2020: *Financování SPZ do roku 2020.* Resortní portál Ministerstva zemědělství ČR. [online]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/591380/Financovani__rizeni_a_sledovani_SZP.PDF

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, 2020: *Budoucnost společné zemědělské politiky.* Resortní portál Ministerstva zemědělství ČR. [online]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/budget-proposals-common-agricultural-policy-may2018_cs.pdf

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, 2020: *Politika ČR po vstupu do EU.* Resortní portál MZ ČR. [online]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/273457/Soucasnost_a_budoucnost_ceskeho_zemedelstvi_v_EU.pdf

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, 2020: *Ministerstvo zemědělství.* Resortní portál Ministerstva zemědělství ČR. [online]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/527451/publikace_MZe_2017.pdf

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, 2020: *Národní dotace. Ministerstvo zemědělství ČR* [online]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/narodni-dotace>

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, 2020: *Přechodné vnitrostátní podpory (PVP). Resortní portál ministerstva zemědělství* [online]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/prime-platby/prechodne-vnitrostatni-podpory/>

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, 2020: *Natura 2000. Resortní portál ministerstva zemědělství.* [online]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/puda/ochrana-pudy-a-krajiny/natura-2000/>

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, 2020: *Ekologické zemědělství. Resortní portál Ministerstva zemědělství ČR* [online]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/>

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, 2020: *Agroenvironmentálně-klimatické opatření (AEKO). Resortní portál Ministerstva zemědělství ČR* [online]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/>

STÁTNI ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND, 2020: *Státní zemědělský intervenční fond.* [online]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/szif>

STÁTNI ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND, 2020: *Veřejný registr půdy LPIS.* [online]. Dostupné z: https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_s-tazeni%2Fnepub%2F1554801063020%2F1554801197759.pdf

STÁTNI ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND, 2020: *Podpora vázána na produkci.*[online]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/telata>

STÁTNI ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND, 2020: *Prímé platby.*[online] Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/prime-platby>

STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND, 2020: *Jednotná platba na plochu (SAPS)*[online]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/saps>

STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND, 2020: *Greening* [online]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/greening>

STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND, 2020: *Program rozvoje venkova 2014-2020*. [online]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/prv2014>

B) knihy, kvalifikační práce

DUDÁK V., PAVELKA Z. *Agroturistika v České republice*. Novela bohemika, 2012. 280 s. ISBN: 978-80-87683-03-3.

DUŠEK, Jiří., SEDLÁČEK J.. *Daňová evidence podnikatelů 2019*. 24 str. ISBN 978-80-271-2631-6

FOJTÍKOVÁ, Lenka, Marián LEBIEDZIK, *Společná politika Evropské unie – Historie a současnost společné politiky Evropské unie se zaměřením na Českou republiku*. 1. vyd. 2008. 179 s. ISBN 978-80-7179-939-9

HRACHOVÁ, Hana, *Založení a perspektivy malého zemědělského podniku – projekt vybudování agroturistické farmy*, Plzeň, 2009. 79 str. diplomová práce.

NOVOTNÍKOVÁ, Helena. *Dotační receptář: všechny dotace pohromadě v otázkách a odpovědích*. Vyd. 1. Praha: LexisNexis CZ, 2005. 235 str. ISBN 80-86920-03-8

SEDLÁČEK, Jaroslav. *Daňová evidence podnikatelů*. 2010. 13 str. ISBN 978-80-247-3198-8

SVATOŠ, Miroslav a kolektiv. *Zahraniční obchod*. Vyd. 1. Praha 2009 ISBN 978-80-247-2708-0

SVOBODA, J., LOSOSOSVÁ, J., ZDENĚK, R. *Zemědělské dotace v Evropské unii*. 1 vydání. Praha: Wolkers Kluwer ČR, 2017. 17 str. ISBN 978-75552-919-0

ŠKODOVÁ PARMOVÁ, D. Agroturistika. 1. vyd. České Budějovice: Ekonomická fakulta, Jihočeská univerzita, 2007. 31, 38 s. ISBN: 978-80-7394-009-6.

URBAN, Jiří, Bořivoj ŠARAPATKA. *Ekologické zemědělství v praxi*. Šumperk: PRO-BIO, 2006. 502 str. ISBN 80-87080-00-9

C) odborné časopisecké články a studie ze sborníků a jiné

ANTOUŠKOVÁ, M. *Financování EZ před vstupem do EU*. 2005. Dostupné z: http://www.agris.cz/content/files/main_files/70/148468/07antouskova.pdf

DĚRGEL, Martin, 2011 *Dotace v účetnictví a daních z příjmů*. Portál DAUČ.cz [online]. Praha: Wolters Kluwer, 2. září. 2011 [cit. 2018-04-26].

Dostupné z <https://www.dauc.cz/dokument/?modul=li&cislo=39145> ISSN 2533-4484

Seznam použitých zkratk

EU – Evropská unie

SZP – Společná zemědělská politika

ČR – Česká republika

OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci

EZ – ekologické zemědělství

SZIF – státní zemědělský intervenční fond

OP – operační program

SOT – společná organizace trhu

EAGF – Evropský zemědělský záruční fond

EFF – Evropský rybářský fond

LPIS – registr zemědělské půdy

JŽ – jednotná žádost

VCS – podpora vázána na produkci

VDJ – velké dobytčí jednotky

ZDP – zákon o daních z příjmů

CHKO – chráněná krajinná oblast

SAPS – jednotná platba na plochu

MZE – Ministerstvo zemědělství

ERDF – Evropský fond pro regionální rozvoj

ESF – Evropský sociální fond

EAGF – Evropský zemědělský záruční fond

EAFRD – Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

ČMZRB – Českomoravská záruční a rozvojová banka

LPIS – veřejný registr půdy

Seznam tabulek a obrázků

Tabulka 1: Rozpočet SZP na rok 2020	6
Tabulka 2: Rozpočet SZP pro rok 2021-2027.....	7
Tabulka 3: Sazby v oblastech ANC.....	20
Tabulka 4: Stav chovaných zvířat k 30.5 2020	30
Tabulka 5: Stav dlouhodobého majetku k 1. 1. 2020.....	31
Tabulka 6: Celkem přijaté dotace za sledované období 5 let.....	33
Tabulka 7: Dotace na opatření ekologické zemědělství.....	33
Tabulka 8: PVP za sledované období.....	34
Tabulka 9: AEKO.....	35
Tabulka 10: Příznivé klima a životní prostředí.....	37
Tabulka 11: Tele masného typu.....	37
Tabulka 12: Platba na plochu.....	38
Tabulka 13: Přehled finančních prostředků za rok 2015 a 2016.....	39
Tabulka 14: Přehled finančních prostředků za rok 2017-2018.....	40
Tabulka 15: Přehled prostředků za poslední sledovaný rok 2019.....	41
Tabulka 16: Předběžná kalkulace.....	46
Tabulka 17: Kalkulace variabilních nákladů na 1 obsazené lůžko/den.....	46
Tabulka 18: Kalkulace variabilní náklady na snídane.....	47
Tabulka 19: Kalkulace ročních nákladů (fixní).....	47
Tabulka 20: Celková kalkulace.....	47
Tabulka 21: Efektivnost investičního projektu.....	49
Obrázek 1: Graf - Ekologické zemědělství.....	34
Obrázek 2: Graf PVP.....	35
Obrázek 3: Graf AEKO.....	36
Obrázek 4: Graf- Greening	37
Obrázek 5: Graf - tele masného typu.....	38
Obrázek 6: Graf – platba na plochu.....	39
Obrázek 7: Budova k rekonstrukci	44
Obrázek 8: Letecký snímek budovy – parcela a nádvoří.....	45

Přílohy

Příloha 1: Certifikát ekologického zemědělce Biokont.cz

Příloha 2: Výměra půdních bloků na poskytnuté dotace

Příloha 1: Certifikát ekologického zemědělce Biokont.cz

Biokont[®] Inspekce a certifikace BIO
Biokont CZ, s.r.o. Měříčkova 34, 621 00 BRNO

Certifikační orgán Biokont CZ, s.r.o.
výrobní proces/výrobky vydává

Certifikát

Číslo A 14105

Biokont[®]
CZ-BIO-003

Podnik / producent: Irena Jurčíková
IČ / RČ:
Adresa: Ktiš 33, 384 03 Ktiš
Registrační č. Biokont: 3146
Provozovna: /

Certifikát platí od data vystavení do 30.06.2019

Tento certifikát vydal COV Biokont CZ, s.r.o. mezinárodní kód CZ-BIO-003, na základě zprávy o hodnocení č. H 047 2018 024. Tímto se potvrzuje splnění požadavků Nařízení Rady (ES) 834/2007, Nařízení Komise (ES) 889/2008, v platném znění, pro bioprodukty / biopotraviny / ekologický rozmnožovací materiál / ekologická krmiva, hnojiva / produkty uvedené v příloze, která je nedílnou součástí tohoto certifikátu. Dnem vydání tohoto certifikátu končí platnost všech certifikátů a příloh dříve vydaných.

Datum kontroly podle čl. 29 odst. 1. Nařízení Rady (ES) 834/2007: 22.3.2018
Certifikace je provedena podle certifikačního schéma 4 ČSN EN ISO/IEC 17067:2014.

V Brně dne: 3.4.2018

Biokont CZ, s.r.o.
Inspekce a certifikace BIO
621 00 Brno, Měříčkova 34
① IČ: 269 78 474

V 3159

Ing. Jan Slavík
vedoucí certifikačního orgánu
Biokont CZ, s.r.o.

Příloha 2: Výměra půdních bloků na poskytnuté dotace

 Státní zemědělský intervenční fond	Ve Smečkách 33, 110 00 Praha 1 tel.: +420 222 871 620 fax: +420 222 871 765 e-mail: info@szif.cz; www.szif.cz
---	--

Číslo jednací: SZIF/2019/0487670
Spisová značka: 15/F4Z/217/001961-EZ_EZ-3

ROZHODNUTÍ

Státní zemědělský intervenční fond jako věcně a místně příslušný správní orgán podle § 1 odst. 2 písm. l) zákona č. 256/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, rozhodl podle § 2c odst. 4 zákona č. 252/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů a podle § 4 odst. 5 nebo § 5 odst. 5 nařízení vlády č. 76/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nařízení“) t a k t o:

Žadatel:

Příjmení a jméno:	JURČÍKOVÁ IRENA
Trvalé bydliště:	Ktiš 33, 384 03 Ktiš
RČ:	
IČ:	
Registrační číslo žadatele:	1000747417

se zařazuje do opatření ekologické zemědělství v souladu s § 2 nařízení na dílech půdních bloků

780-1160 0904/15	o výměře 5,89 ha,	780-1160 0801/3	o výměře 16,13 ha,
780-1160 0904/9	o výměře 13,78 ha,	780-1160 1802	o výměře 10,69 ha,
780-1160 0904/1	o výměře 7,14 ha,	780-1160 0802/5	o výměře 24,14 ha,
780-1160 1902	o výměře 1,09 ha,	780-1160 1901/1	o výměře 11,66 ha,

s celkovou výměrou 90,52 ha na období 01.01.2015 do 31.12.2019

v rámci opatření ekologické zemědělství, na těchto dílech půdních bloků je žadatel povinen dodržovat zvolený způsob obhospodařování, jak uvedl ve své žádosti ze dne 09.05.2019, č.j. SZIF/2019/0372961, reg. č. 15/F4Z/217/001961-EZ_EZ-3.

Odůvodnění:

Žadatel doručil Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu (dále jen "Fondu") dne 09.05.2019 věcně správnou žádost o změnu zařazení do opatření ekologické zemědělství podle § 4 odst. 1 nebo § 5 odst. 1 nařízení.

Touto žádostí o změnu rozhodnutí o zařazení žadatel v rámci opatření ekologické zemědělství snižuje výměru dílu půdního bloku 780-1160 1902 o výměře 1,40 ha na díl půdního bloku 780-1160 1902 o výměře 1,09 ha.

Tímto žadatel požádal snížit celkovou výměru zařazenou pravomocným rozhodnutím Fondu č.j. SZIF/2018/0477046 do opatření ekologické zemědělství o 0,31 ha.

Touto žádostí o změnu rozhodnutí o zařazení žadatel v rámci opatření ekologické zemědělství zvyšuje výměru dílu půdního bloku 780-1160 1901/1 o výměře 10,45 ha na díl půdního bloku 780-1160 1901/1 o výměře 11,66 ha.

Tímto žadatel požádal zvýšit celkovou výměru zařazenou pravomocným rozhodnutím Fondu č.j. SZIF/2018/0477046 do opatření ekologické zemědělství o 1,21 ha.

Po posouzení cit. žádosti o změnu rozhodnutí o zařazení reg.č. 15/F4Z/217/001961-EZ_EZ-3 ze dne 09.05.2019 bylo zjištěno, že žadatel na celé výměře dílů půdních bloků, případně jejich částí, splnil podmínky pro zařazení žadatele do opatření ekologické zemědělství dle nařízení vlády č. 76/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Z těchto důvodů bylo rozhodnuto tak, jak je shora ve výroku uvedeno.

IČ: 48133981 DIČ: CZ48133981 Strana 1/2